ԱԶԳ
Azg
armenian daily
14 ՄԱՅԻՍ 2002 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 87 (2532)

ԱՄՆ-ը եւ Ռուսաստանը 2/3-ով կրճատում են միջուկային սպառազինությունը

Նախագահ Ջորջ Բուշը երեկ հայտարարեց, որ Մ. Նահանգներն ու Ռուսաստանը համաձայնել են 2/3-ով կրճատել իրենց միջուկային մարտագլխիկների քանակը: Հավանաբար այդ մասին համաձայնագիրը պաշտոնապես կստորագրվի առաջիկայում, երբ Բուշն այցելի Մոսկվա: Բարի լուրը լրագրողներին հաղորդելով, Մ. Նահանգների նախագահը շեշտեց, որ սպառազինությունների նման կրճատումը, որը մեծագույնն է պատմության ընթացքում, մեկընդմիշտ վերջ կտա սառը պատերազմին:

Հիշեցնենք, որ դեռեւս նախագահ Ռոնալդ Ռեյգանի ժամանակ երկու գերհզոր երկրների միջեւ զենքերի կրճատման առաջին START 1 համաձայնագրով նախատեսվում էր, որ Մ. Նահանգները եւ Խ. Միությունը յուրաքանչյուրն ունենալու է ընդամենը 6000 մարտագլխիկ: Երեկ հայտարարված համաձայնագիրը նախատեսում է դրանց կրճատումը 22000-ական մարտագլխի:

ՄՈՍԿՎԱ

ԱՊՀ վեց երկրների նախագահներ Մոսկվայում նշում են ՀԱՊ-ի տասնամյակը

ՄԻԼԻԹ ՄԻՆԱՍՅԱՆ
Մոսկվա

Երեկ ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի գլխավորած պատվիրակությունը ժամանեց Մոսկվա՝ մասնակցելու Հավաքական անվտանգության խորհրդի հերթական նիստին: Հետմիջօրեին նախագահ Ռ. Քոչարյանը հանդիպում ունեցավ ՌԴ վարչապետ Միխայիլ Կասյանովի հետ: Հայկական կողմից հանդիպմանը մասնակցում էին նաեւ ՀՀ անվտանգության խորհրդի քարտուղար, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, ֆինանսների նախարար Վարդան Խաչատրյանը: Հավաքական անվտանգության պայմանագրի (ՀԱՊ) տասնամյա հոբելյանին գումարվող նիստին ՌԴ մայրաքաղաք են ժամանել նաեւ անդամ մյուս չորս երկրների՝ Բելառուսի, Տաջիկստանի, Ղազախստանի, Կիրգիզիայի նախագահները: Ռուսաստանի պատվիրակությունը եւս գլխավորում է նախագահը:

Խորհրդի՝ այսօր գումարվող նիստին մասնակցում են նաեւ վեց երկրների անվտանգության խորհուրդների քարտուղարները, արտաքին գործերի, պաշտպանության նախարարները: Երեկ ՀԱՊ շրջանակներում ԱԳ եւ պաշտպանության նախարարների խորհրդի նիստին վերջինիս նախագահությունը Հայաստանից փոխանցվեց ՌԴ համապատասխան նախարարներին: Նիստի ավարտին Վարդան Օսկանյանն ու Սերժ Սարգսյանը ՀԱՊ իրենց մյուս գործընկերների հետ մամլո ասուլիս տվեցին, որին, ցավոք, հայ լրագրողները չհասցրեցին ներկա գտնվել:

Տես ➧ էջ 2

Հավաքական անվտանգության պայմանագիրը կարող է նոր որակ ստանալ

ՌՈՄԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆՅԱՆ
Մոսկվա

Այսօրվա հայտարարություն արեց ՌԴ արտգործնախարար Իգոր Իվանովը՝ Մոսկվայի Պրեզիդենտ հոթելում մայիսի 13-ին կայացած ՀԱՊ արտգործնախարարների եւ պաշտպանության նախարարների հոբելյանական հավաքից հետո կայացած մամլո ասուլիսում, որին մասնակցում էր նաեւ ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը: Հաջորդ օրը կայանալիք Հավաքական անվտանգության խորհրդին, որը տեղի է ունենալու պայմանագրի անդամ երկրների նախագահների մասնակցությամբ, նախագահների քննարկմանն է ներկայացվելու ՀԱՊ-ը միջազգային կազմակերպության վերածելու նախագիծը: Ըստ Իգոր Իվանովի, նման ձեւափոխումը, ինչն ամենեւին չի նշանակում եղած կառույցների քայքայում, բույլ կտա համաշխարհային անվտանգության նոր համակարգում ունենալ տարածաշրջանային անվտանգության գործուն միավոր: Այդ ուղղությամբ արդեն իսկ գործնական քայլեր են ձեռնարկված: Նիժնի Նովգորոդի մերձակայքում սկսվել են ՀԱՊ անդամ երկրների հասուկ զորավարժությունները:

Ըստ ՌԴ պաշտպանության նախարար Սերգեյ Իվանովի, հարավում, մասնավորապես Աֆղանստանում, ահաբեկչության սպառնալիքը վերացված չէ, բալիբների զորախմբերը շարունակում են մնալ ազատության մեջ, եւ չի բացառվում, որ ակտիվ գործողություններ ձեռնարկեն Կենտրոնական Ասիայում: Իսկ այդ տարածաշրջանը, ըստ Պայմանագրի, ՀԱՊ հարավային սահմանն է: Եվ, ինչպես նշվեց, բոլորովին պատահական չէ, որ հաջորդ հասուկ զորավարժությունները նախատեսված են արդեն եկող հունիսին Կենտրոնական Ասիայում:

Եվս մեկ հետաքրքրական առաջարկ, որ քննարկվել է հոբելյանական նստաշրջանում եւ ներկայացվելու է նախագահների քննարկմանը, միասնական ռազմական կառավարման շտաբի ստեղծումն է ռուսաստանյան բանակի շտաբի հիմքի վրա: Այս եւ այլ հրատապ հարցեր կքննարկվեն մայիսի 14-ին:

Ասուլիսի ավարտին ՀՀ արտգործնախարարը, պատասխանելով **«Ազգի»** թղթակցի հարցին, թե ի՞նչ սպասելիքներ ունի Ռեյկյավիկում Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի իր գործընկերների հետ կայանալիք հանդիպումից, նշեց, որ սպասելիքներն առանձնապես մեծ չեն, սակայն, առանց սպասելիքների հանդիպելն էլ անիմաստ կլիներ:

Թուրքերը դժգոհ են Ֆրանսիայի նոր կառավարության կազմից

ԱՆԿԱՐԱ, 13 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի լրատվամիջոցները խիստ դժգոհ են ֆրանսիական նոր կառավարության կազմից: «Ռադիկալը» նշում է, որ եվրամիության գծով պետնախարարի պաշտոնը ստանձնել է Ռենո Դոնադյեն, որը Թուրքիայի եվրամիությանն անդամակցության հակառակորդն է: Ֆրանսիայի դեմոկրատական միության անդամ Դոնադյեն 1999 թ դեկտեմբերին Հելսինկյան համաժողովում կտրուկ դեմ էր արտահայտվել Թուրքիային անդամակցության թեկնածու ճանաչելու նախաձեռնությանը: Դոնադյեն մասնավորապես նշել էր, որ իբրեւ Թուրքիայի անդամակցության խոչընդոտներից մեկն է դիտում Անկարայի կողմից Հայոց ցեղասպանությունը չճանաչելը: Ըստ թուրքական մամուլի, հակաթուրք դիրքորոշում ունի նաեւ պաշտպանության նախարար Միշել Ալիո-Մարին:

«Աքշամ» օրաթերթի բնութագրմամբ, «ֆրանսիական կառավարությունը հեղեղված է Թուրքիայի թշնամիներով»: Կառավարությունը կգործի 1 ամիս ժամկետով, մինչեւ հունիս ամսին տեղի ունենալիք ընտրությունները:

Պայթյուն Ստամբուլի կենտրոնում

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 13 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երկուշաբթի Ստամբուլի կենտրոնում, բարձրակարգ հյուրանոցներից մեկում (Ritz-Carlton Hotel) պայթյուն է որոտացել: Այս մասին հաղորդել են CNN հեռուստաընկերության թուրքական ներկայացուցչությունում: Պայթյունի մասին պաշտոնական տեղեկատվություն դեռ չի ստացվել, բայց, նախնական տվյալներով, տեղի է ունեցել պայթուցիկ սարքի գործելու հետեւանքով: Հաղորդումներ զոհերի եւ վիրավորությունների մասին առայժմ չկան:

ՎՈՒՈՒԱՄ-ի հանդիպումները հետաձգվում են

ԲԱՔՈՒ, 19 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հետաձգվել է հունիս ամսին Ղրիմում կայանալիք ՎՈՒՈՒԱՄ դաշինքի անդամ երկրների ղեկավարների հանդիպումը: ANS գործակալության տեղեկացմամբ, Ադրբեջանի արտգործնախարար Վիլայաթ Գուլիեւը հայտարարել է, որ հանդիպումը տեղի կունենա ավելի ուշ, հավանաբար մեկ ամսվա ընթացքում:

Ըստ Ադրբեջանի արտգործնախարարության խոսնակ Մեթին Միրզայի, կասկածի տակ է նաեւ մայիսի 19-20-ը Բաքվում կայանալիք ՎՈՒՈՒԱՄ-ի արտգործնախարարների հանդիպումը: Ըստ ադրբեջանցի դիվանագետի, հանդիպումը հետաձգվում է դաշինքի անդամներից մեկի խիստ զբաղված լինելու պատճառով: «Չնայած հետաձգումներին ՎՈՒՈՒԱՄ-ի պետությունները բանակցում են հարաբերությունների հետագա զարգացման նպատակով», հայտարարել է Մեթին Միրզան:

Ինչպես հայտնի է, վերոնշյալ դաշինքի մեջ են միավորված Վրաստանը, Ուզբեկստանը, Ուկրաինան, Ադրբեջանը եւ Մոլդովան:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Թաթուլ Մարգարյանը եւ Արազ Ազիմովը Պրահայում ճշտում են հանդիպումների ժամանակացույցը

Չեխիայի մայրաքաղաք Պրահայում մայիսի 12-ին սկսվել եւ մինչեւ 15-ը կշարունակվեն ղարաբաղյան կարգավորման՝ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների անձնական ներկայացուցիչներ, փոխարտգործնախարարներ Թաթուլ Մարգարյանի եւ Արազ Ազիմովի բանակցությունները: Պրահայում Մարգարյանը եւ Ազիմովն ընդամենը պետք է ճշտեն բանակցությունների օրակարգը եւ հաջորդ հանդիպումների ժամանակացույցը:

Հակամարտության խաղաղ կարգավորման այս ֆորմատը կիրառվել է 1995–97 թթ.: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ Հեյդար Ալիեւի խորհրդականներ Ժիրայր Լիպարիտյանն ու Վաֆա Գուլուզադեն տասնյակ հանդիպումներ ունեցան, բայց շոշափելի արդյունքներ չեղան: Ի դեպ, Գուլուզադեն օրերս «Ազատություն» ռադիոկայանի ադրբեջանական ծառայությանը տված հարցազրույցում ասել է, որ այն ժամանակ Բաքուն նպատակ ուներ «ապահովել Ադրբեջանի տարածքից հայկական ուժերի խաղաղ ճանապարհով դուրսբերումը եւ Լեռնային Ղարաբաղը Ադրբեջանի կազմում պահելը», հավելելով, թե այսօրվա հայկական իշխանությունները «ցանկանում են Ադրբեջանին համոզել Լաչինից եւ Ղարաբաղից հրաժարվել, հետո միայն զավթած հողերից դուրս կգան»:

Ընդհանուր առմամբ, Ադրբեջանում հոռետեսորեն են տրամադրված Մարգարյան-Ազիմով ֆորմատով բանակցություններից: Երբ Հեյդար Ալիեւը եւ Ռոբերտ Քոչարյանը քսան անգամ հանդիպելով չկարողացան «ճեղքում» մտցնել բանակցություններում, ապա դժվար թե նրանց անձնական ներկայացուցիչներն ունակ լինեն, մանավանդ որ ե՛ւ Մարգարյանը, ե՛ւ Ազիմովը նախկինում ղարաբաղյան հարցով չեն զբաղվել: Ամեն դեպքում, այս ֆորմատն այս փուլում ընդունելի է Հայաստանի, Ադրբեջանի, առավել եւս՝ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համար: Մինսկի խումբն այս փուլում զահազրկված է Ղարաբաղի հարց լուծողի պատրանք ստեղծելով, իսկ 2003 թ. Հայաստանում եւ Ադրբեջանում նախագահական ընտրություններ են:

Մայիսի 10-ին Փարիզում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի եռանախագահները հանդիպել են ՌԴ-ում Իրանի նախկին դեսպան, ներկայումս Իրանի ԱԳՆ ԱՊՀ բաժնի վարիչ Մեհդի Սաֆարիի հետ եւ նրան տեղեկացրել մայիսի 8-ին Պրահայում կայացած Գրիբկով-Սյուրմեն-Փերինա եռյակի խորհրդակցությունների արդյունքները: Պաշտոնական տեսակետներ արտահայտող «Թեհրան թայմս» օրաթերթը մայիսի 11-ի համարում եռանախագահների եւ Սաֆարիի հանդիպումը որակում է «շրջադարձային կետ Մինսկի խմբի գործունեության մեջ», ինչը կարող է ղարաբաղյան գործընթացը դուրս բերել փակուղուց:

Փաստորեն, 2001 թ. ապրիլին Քի Վեսթում կայացած հանդիպումների շրջանակներում ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի պայմանավորվածությունը՝ ղարաբաղյան գործընթացը պարբերաբար տեղեկացնել Իրանին, կյանքի կոչվեց: ԱՄՆ պետքարտուղարության խոսնակ Ռիչարդ Բաուչերն այնուամենայնիվ շեշտել է. «Այս հանդիպումը կազմակերպվել է Մինսկի խմբի գործունեության շրջանակներում եւ չի ենթադրում Իրանի հանդեպ ԱՄՆ քաղաքականության որեւէ փոփոխություն»:

Թ. Հ.

Եվրոպայի խորհրդի վերահսկման հատուկ պատվիրակության այցը Հայաստան

ԵԽ-ի առջեւ Հայաստանի ստանձնած պարտականությունների մոնիտորինգ իրականացնելու նպատակով մայիսի 15-ին Երեւան կժամանի Եվրոպայի խորհրդի նախարարների կոմիտեի շրջանակներում գործող վերահսկման հատուկ պատվիրակությունը՝ այդ կառույցում Իտալիայի ներկայացուցիչ, դեսպան Պիետրո Էրկոլե Ագոյի ղեկավարությամբ:

Նույն օրը «Ագոյի խումբը» հանդիպումներ կունենա Հայաստանի ոչ կառավարական կազմակերպությունների եւ քաղաքական կուսակցությունների ներկայացուցիչների հետ:

Մայիսի 16-ին Եվրոպայի խորհրդի հատուկ պատվիրակությանը կընդունեն ՀՀ նախագահը, ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահը, ՀՀ արդարադատության նախարարը, ՀՀ արտաքին եւ ներքին գործերի փոխնախարարները եւ այլ պաշտոնատար անձինք:

Նախատեսվում է նաեւ մամուլի ասուլիս, որը տեղի կունենա արտաքին գործերի նախարարությունում:

Մայիսի 17-ի առավոտյան «Ագոյի խումբը» Երեւանից կմեկնի Աթենք:

ՍԲ. ԾՆՆԴՅԱՆ ՏԱՃԱՐ

Յասեր Արաֆաթը գնաց Բեթղեհեմ

Դեկտեմբեր ամսից ի վեր առաջին անգամ պաղեստինցիների առաջնորդ Յասեր Արաֆաթը երեկ դուրս եկավ Ռամալլայից եւ առաջինն այցելեց Բեթղեհեմ, որը մինչեւ նախորդ ուրբաթ օրը գտնվում էր իսրայելյան բանակի հսկողության տակ: Արաֆաթը, շրջապատված հույն ուղղափառ, լատին կաթոլիկ եւ հայ եկեղեցականներով ու իր համակիրներով, մտավ Սբ. Ծննդյան տաճար, որտեղ հայկական հատվածում մաքրության աշխատանքները շարունակվում էին (տես մեր լուսանկարը): Արաֆաթն առիթը չկորցրեց դատապարտելու «Լիկուդ» աջակողմյան կուսակցությունների համագումարի նախորդ օրը կայացրած որոշումը՝ չընդունել պաղեստինցիների անկախ պետություն ունենալու իրավունքը (տես էջ 5): Ըստ նրա, դա Օսլոյի համաձայնության դրժումն է: Ծրագրվել էր, որ Արաֆաթն այցելելու է նաեւ Ջենին: Ինչը չկայացավ, մեծ դժգոհություն պատճառելով տեղի պաղեստինյան ազգաբնակչությանը:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ առաջին կառույցը Չարենցավանում

«Չարենցավան»: Այսպես անվանվեց երեկ Չարենցավանում ստեղծված Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության քաղաքի առաջին ակումբը: Այս առիթով Չարենցավան էին մեկնել ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը, գործիչ Կարեն Կակոյանը, Երեւանի «Դավիթաշեն» ակումբի ատենապետ Աշոտ Գալստյանը:

Քաղաքի սկզբնական կառույցը 11 մարդուց է բաղկացած, որոնք էլ երեկ ընտրեցին նաեւ իրենց ակումբի վարչությունը՝ ատենապետ Աշոտ Ուդումյանի ղեկավարությամբ: Նորաստեղծ կառույցում ընդգրկվածների մեծ մասը մանկավարժներ եւ ուսանողներ էին: Բազմաթիվ խնդիրներ կան այսօր, որ հուզում են նրանց: Գործազրկություն է քաղաքում: Կա մանր առեւտուր, քչից-շատից ապրում են նրանք, ովքեր դրսում հարազատներ, բարեկամներ ունեն: Նորագիրներից մեկը նշում էր, թե սեփական գործ սկսելու մտադրություն ունի, սակայն անհաս ձեռներեցին մեր իրականության մեջ չափազանց դժվար, գրեթե անհնար է սեփական գործ նախաձեռնել: Մանր ձեռնարկատիրոջն այսօր «խեղդում են» մենաշնորհ հաստատածները: Քաջ գիտակցելով, որ յուրաքանչյուր քաղաքացու ներկան եւ վաղվա օրը երկրի քաղաքական դաշտն է պայմանավորում, նրանք մտահոգված էին: Կա՞ արդյոք ճանապարհ ստեղծված ծանր կացությունից դուրս գալու, եւ ինչպիսի՞ն է երկրի զարգացման ուղին տեսնում արդեն նաեւ իրենցը դարձած կուսակցությունը:

«Մենք գաղափարական որոնումների մեջ չենք», ասաց ՀՌԱԿ փոխատենապետը: Կուսակցությունն իր գաղափարախոսությունն արդեն մեկ դարից ավելի ունի: Տնտեսության ազատականացում, տեղական եւ օտարերկրյա կապիտալի ներգրավում մեր տնտեսության մեջ: Այս է ՀՌԱԿ-ի համոզմամբ երկրի զարգացման ճիշտ ճանապարհը:

Նորագիրներից մեկը հետաքրքրվեց սփյուռքահայ ռամկավարների՝ հայրենիքում ծավալած գործարար գործունեությամբ: Հարություն Առաքելյանը ցավով հիշեց 90-ականների սկիզբը, երբ հայրենիքում բիզնես ունենալու սփյուռքի ռամկավարների փորձերը նախկին իշխանությունները տապալեցին: Իհարկե, կան ռամկավար գործարարներ, որոնք այժմ էլ փորձում են տեղական շուկայում իրենց տեղը գտնել: Սակայն այս դաշտը եւս արատավորված է: Երեսփոխաններն օրենք են ընդունում հատուկ իրենց բիզնեսի համար, իրենց շահերը պաշտպանող, ստեղծում մենաշնորհ, որն էլ տեղական արտադրողի վրա բացասաբար է անդրադառնում:

Անհրաժեշտ է, որ քաղաքականապես պաշտպանվի թե՛ տեղական արտադրողը, թե՛ օտարերկրյա ներդնողը: Պայմաններ պետք է ստեղծվեն, որ դրսի գործարարի համար Հայաստանը գրավիչ դառնա: Սա ՀՌԱԿ-ն իր համար նպատակ է դիտում, որին հասնելու համար, սակայն, դեռ երկար ճանապարհ է պետք անցնել: Մեզանում որոշ քաղաքական ուժերի կողմից սփյուռքում ծավալած հակաքարոզչության պայմաններում չափազանց դժվար է դրսից կապիտալ ներգրավել: Շատերի համար էլ 90-ականների սկզբին կատարվածը դաս է դարձել:

«Որքա՞ն է Հայաստանում ռամկավարների թիվը», հնչեց հարցը: ՀՌԱԿ-ն այսօր հանրապետությունում 100-ից ավելի ակումբ ունի, եւ օրեցօր այդ թիվն ավելանում է: Սա, Հարություն Առաքելյանի խոսքերով, իրական թվեր են եւ ոչ թե թղթի վրա:

Այսօր ՀՌԱԿ-ն իր մեջ համախմբում է մարդկանց, ովքեր նպատակ ունեն մասնակցելու երկրի ապագայի կերտմանը:

«Միայնակ ոչինչ չեմ կարող անել իմ երկրի համար, նշում էր ուսուցչուհի Նարինե Իսպիրյանը, իսկ կուսակցության մեջ մենք ամբողջական ուժ ենք»: Մեկ այլ ուսուցչուհի, ազգությամբ ուկրաինուհի Եվա Միքայելյանն էլ այսպես հիմնավորեց իր համակրանքն ու հավատը կուսակցության նկատմամբ. «Ռամկավարներն ավանդույթներ, չարատավորված պատմություն ունեն: ՀՌԱԿ շարքերում մտավորականներ են ընդգրկված, որոնց հուզում է երկրի ճակատագիրը, եւ նրանք վճռական են տրամադրված: Ես եւս ցանկացա համալրել նրանց շարքերը»:

Մ. Հ.

Կոռուպցիոն «սիմֆոնիա»՝ հեռահաղորդակցության ոլորտում

Հերթական ուսումնասիրություններ «Արմենտելի» դրվագով

Նախատեսվում է, որ այս եռօրյայի ընթացքում խորհրդարանը քննության կառնի իր ստեղծած «Կապի ոլորտում ՀՀ կառավարության գործունեությունն ուսումնասիրող» ժամանակավոր հանձնաժողովի ներկայացրած իր ուսումնասիրությունների մասին տեղեկանքը: Դա երկրորդ եզրակացությունն է, որը ներկայացնում է հանձնաժողովն իր ձեւավորման պահից առ այսօր, ընդ որում, երկու դեպքում էլ լուրջ շահարկումների արձանագրմամբ: Ուսումնասիրելով Հայաստանի կապի համակարգը սկսած 1990 թ.-ից մինչեւ հիմա, հանձնաժողովը փաստում է. «Տրանս ուորլդ տելեկոմ (TWT) ընկերության հետ համագործակցության ողջ ընթացքում ՀՀ կապի նախարարությունը գործել է ազատորեն, ՀՀ գործադիր իշխանության անպատասխանատու պաշտոնյաների անձանց անվերահսկելիության եւ ամենաթողության պայմաններում»: Ներկայացնելով փաստացի տվյալներ, տեղեկանքի տեքստում հանձնաժողովը գրել է. «Մեծ կասկածի տեղիք է տալիս նաեւ 1996 թ.-ին TWT ընկերության կողմից 6,1 մլն դոլար գումարի չափով ներդրումը: Պատճառն է, որ 1996 թ. «Արմենտելը»-TWT-«Siemens» ընկերությունների միջեւ կնքվել է 75 մլն դոլար ապրանքային վարկի պայմանագիր, որը 1997 թ. վերակնքվել է 100 մլն դոլար գումարի չափով:

TWT ընկերությունը հանդես է եկել որպես վարկի երաշխավորող: Թե ինչ երաշխիքներ է ներկայացրել TWT ընկերությունը, չունենալով ֆինանսական համապատասխան ռեսուրսներ, հայտնի չէ»: Միաժամանակ պարզվել է, որ «TWT ընկերության ներդրումների ծավալը 49 տոկոսի փոխարեն կատարվել է ընդամենը 19,8 տոկոսով կամ չի ներդրվել 4,927,487,372 դրամ...»:

Այնուհետեւ հանձնաժողովը, հենվելով նաեւ կառավարության միջգերատեսչական խմբի կատարած ուսումնասիրությունների վրա, մերկացնում է նաեւ հետագայում կապի համակարգի միակ սեփականատեր դարձած հունական OTE ընկերության ներդրումների ուռճացվածությունը եւ ծրագրերի ձախողումը:

Տեղեկանքի վերջում ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովը գտնում է. «TWT ընկերության հետ կապի նախարարության համագործակցությունը 1993-95 թթ., ինչպես նաեւ «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ հիմնադրումը եւ հետագա գործունեությունը հակասել են ՀՀ օրենսդրության բազմաթիվ ակտերի, այդ թվում նաեւ ՀՀ սահմանադրության 5-րդ եւ 8-րդ հոդվածներին: (ՀՀ կապի նախկին նախարար Գ. Պողոսյանի կողմից լիազորությունների գերազանցման եւ հեռախոսակապի բնագավառում ազատ մրցակցության սահմանափակման առումով):

OTE ընկերության հետ կնքված պայմանագիրը, չնայած հրապուրիչ առաջարկներին, կապված ներդրումային ծրագրերի եւ կապի միջոցները միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցնելու հետ, այնուամենայնիվ ունի բազմաթիվ բացասական կողմեր:

Կառավարությունը պատշաճ ձեւով չի իրականացրել իր ֆունկցիաները՝ կապված պայմանագրի կետերի կատարման հետ, ինչպես նաեւ չի մշակել կապի միջոցների հեռահար զարգացման ծրագիր»:

Ըստ այս դիտողությունների՝ ժամանակավոր հանձնաժողովը կառավարությանն առաջարկում է ԱԺ ներկայացնել հեռահաղորդակցության ոլորտի ռազմավարական զարգացման ծրագիրը եւ փոփոխություններ կատարել համապատասխան օրենքում: Իսկ գլխավոր դատախազությանն առաջարկվում է ուսումնասիրությունների հիման վրա հարուցված քրեական գործերի ընթացքի եւ նոր քր. գործեր հարուցելու անհրաժեշտության մասին հաղորդմամբ հանդես գալ ԱԺ-ում:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Անտեղյակություն խորհրդարանում՝ շահարկումների տարազով

«Ավիացիայի մասին» նախագիծը շիկացած մթնոլորտում

«Ավիացիայի մասին» օրենքի նախագիծը, որն, ի դեպ, արդեն երկրորդ ընթերցմամբ է ներկայացվել, խորհրդարանում հերթական շահարկումների տեղիք է տվել: Չնայած առաջին ընթերցմամբ արտահերթ նստաշրջանով նախագծի ընդունմանը, երեկ խորհրդարանականները փորձում էին հնարավոր բոլոր միջոցներով կասեցնել նախագծի ընդունումը ԱԺ այս եռօրյայի օրակարգ: Սակայն, ինչպես պարզվեց, նրանց բարձրացրած ողջ աղմուկը, որը մի ամբողջ նիստ խլեց, անիմաստ էր ու անտեղի եւ խոսում էր պատգամավորների անտեղյակությունից իրենց իսկ աշխատանքը կանոնավորող կանոնակարգ-օրենքի վերաբերյալ: Կառավարությունը նախագիծը ներկայացրել էր հստակ սահմանված ժամկետում ընդունելու համար, եւ ըստ ԱԺ կանոնակարգի նման օրինագծերը երկրորդ ընթերցման ներկայացվում են առանց օրակարգում ընդունելու համար պատգամավորների քվեարկության: Ըստ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Դալլաքյանի, եթե կանոնակարգում նման մեխանիզմ չսահմանվեր, ապա խորհրդարանը շատ հեշտությամբ կարող էր անընդհատ հետաձգել կառավարության ներկայացրած օրինագծերը, որոնք ընդունման համար կոնկրետ ժամկետներ ունեն: Նույնը կարող էր տեղի ունենալ նախագահի վետոյի իրավունքի կիրառման դեպքում, ինչը սահմանադրության բացահայտ խախտում է: Այսպես՝ գլխավոր օրենքի 72-րդ հոդվածը սահմանում է, որ «Ազգային ժողովը հանրապետության նախագահի վերադարձրած օրենքը քննարկում է «արտահերթ», իսկ 75-րդ հոդվածի համաձայն՝ «կառավարության որոշմամբ անհետաձգելի համարվող օրենքի նախագիծը ԱԺ-ն քննարկում եւ քվեարկում է մեկամսյա ժամկետում»: Ուստի «Ավիացիայի մասին» օրինագծի մեխանիկորեն օրակարգ մտնելը տրամաբանական է:

Այս փաստը վկայում է, որ խորհրդարանականների մի մասը պարզապես տեղյակ չէ օրենքից եւ սահմանադրությունից: Եթե խնդիրը լիներ միայն շահարկումներին տուրք տալը, ապա կանոնակարգի նման դրույթի մասին տեղեկանալուց հետո անիմաստ քննարկումները չպետք է դադարեին խորհրդարանում հաստատված ավանդույթի համաձայն:

Գ. Ա.

ԱՊՀ վեց երկրների նախագահներ Մոսկվայում նստում են ...

Սկիզբը էջ 1

Նիստը նպատակ ունի քննարկել ՀԱՊ անդամ երկրների համագործակցության խորացմանն առնչվող հարցեր: Խոսքը, մասնավորապես, պայմանագրի՝ ռազմական կառավարում իրականացնող մի կառույցի՝ միջպետական ինքնուրույն ռազմական շտաբի ստեղծման մասին է:

Հավաքական անվտանգության խորհրդի հոգածության նյութ կդառնա նաեւ Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանային արագ արձագանքման հավաքական ուժերի գործունեության մեխանիզմների ապահովման հարցը: Այս ուժերը, որ նկատի են առնում 1500-2000 զինվոր, ձեւավորվել են 2001 թ.-ին՝ խորհրդի իններորդ՝ Երեւանյան նիստին ընդունած որոշմամբ:

Օրակարգում են նաեւ պայմանագրի անդամ երկրների ռազմատեխնիկական համագործակցությունը կարգավորող խնդիրներ: Հատկապես կարեւորվում են ռազմական նշանակության ապրանքատեսակների նորացման, մշակման, արտադրության, վերանորոգման առումով փոխանակումների, ինչպես նաեւ ռազմական ոլորտի կադրերի պատրաստման հարցերը:

Պաշտոնական Մոսկվան կարեւորել է այս նիստը, նշելով, ինչպես հավաստում է ՌԴ նախագահի մամլո ծառայության տարածած հաղորդագրությունը. «Սույն նիստի արդյունքները ծանրակշիռ քայլ պիտի դառնան ՀԱՊ անդամ պետությունների ռազմաքաղաքական փոխգործակցության հետագա զարգացման համար՝ ազգային եւ հավաքական անվտանգության ապահովման համատեքստում»:

Քննարկման է ներկայացվել նոր քրեական օրենսգիրքը

Մոտ 15 օր հետո խորհրդարանում, ըստ ամենայնի, քննության կառնվի նոր քրեական օրենսգիրքը, որը շրջանառության է դրվել անցյալ տարվանից եւ անընդհատ հետաձգվում էր: Օրենսգրքի նախագծի համահեղինակներից պատգամավոր Վիկտոր Դալլաքյանը տեղեկացնում է, թե «կառավարության կողմից եղավ համագործակցության առաջարկություն, եւ քանի որ մենք որեւէ ամբիցիա չունեինք, մեր եւ կառավարության աշխատանքային խմբերը, ԵՊՀ իրավաբանական ֆակուլտետի դասախոսները եկել են համաձայնության եւ ներկայացվել է միասնական տարբերակ»:

Օրենսգիրքը, ըստ համահեղինակ Վ. Դալլաքյանի, էականորեն տարբերվում էր գործողից: Ի դեպ, մշակված է եղել նաեւ օրենսգրքի մեկ այլ տարբերակ, որի ընդհանուր մասն ընդունել է ԱԺ-ն, մինչդեռ հատուկ մասը վերջնական ընդունման փուլում էր:

Նոր նախագծի հեղինակները կարծում են, թե պարզապես անհեթեթ է միեւնույն օրենսգիրքը բաժան-բաժան ընդունելը, եւ դրանով էր պայմանավորված նորի ստեղծումը:

Վերջին օրինագծում արգելվելու է մահապատժի կիրառումը, չնայած համահեղինակներն այն կարծիքին են, որ դա չպետք է տարածվի հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործների վրա:

Դա ապահովելու տրամաբանությունից է թերեւս բխում, թե համահեղինակներն առաջարկելու են, որ քրեական օրենսգիրքն ընդունվելուց հետո ուժի մեջ մտնի միայն առանձին հատուկ օրենքով:

Գ. Ա.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Մեծ քանակությամբ ջրաչափեր կարտադրվեն տեղում

Բայց առկա են խոչընդոտող հանգամանքներ

«Արմենմոտոր» ընկերությունում շուրջ 3 մլն դոլարի ներդրում կկատարվի: Ճիշտ է, խոսքն ապրանքային վարկի, այլ ոչ թե զուտ գումարի մասին է: Ի՞նչ նպատակով, ո՞ւմ կողմից է տրվում այդ վարկը, ի՞նչ ծրագրեր պետք է իրականացվեն եւ ի՞նչն է դրանց խոչընդոտում: Այս ամենի մասին մեզ պատմեց ընկերության նախագահ Կառլոս Պետրոսյանը:

Ինչպես հայտնի է, առաջիկա տարիներին նախատեսվում է ջրաչափերի զանգվածային տեղադրում հանրապետության բոլոր բնակավայրերում: «Արմենմոտոր» ընկերությունն արդեն իսկ իր մասնակցությունն ունի այդ գործընթացում: Այստեղ արտադրվում են ջրաչափեր, որոնց մեխանիզմներն ու մյուս սարքավորումները ներմուծվում են եվրոպական ձեռնարկություններից եւ համապատասխանում եվրոպական չափանիշներին: Կառլոս Պետրոսյանը հայտնեց, որ ներկա պահին ձեռնարկությունն ի վիճակի է մինչեւ 5 հազ. ջրաչափ արտադրել: Սակայն այս թիվը 2002-2003 թթ. ընթացքում, շնորհիվ վերեւում նշված ապրանքային վարկի, երեք անգամ կավելանա: 3 մլն դոլար արժողությամբ, ջրաչափային մեխանիզմների տեսքով այդ վարկը տրամադրելու է սլովակյան «Պրեմեքս ին» ընկերությունը: Վերջինս էլ իր հերթին «Ինվեստիս գրուպ» խմբի անդամ է: Այս գործի նախաձեռնողը տարիներ առաջ Հայաստանից հեռացած եւ Սլովակիայում հաջողակ գործարար դարձած Ալոշ Գրիգորյանն է: «Պրեմեքսը» նրա գլխավորած ընկերությունն է: Նա դեռեւս 2 տարի առաջ է ձեռնամուխ եղել Հայաստանում ջրաչափերի հավաքման, այսինքն վերջնական արտադրանքի ստացման ծրագրի իրականացմանը: Ներկայումս «Պրեմեքսի» հասկացրած մեխանիզմների հիման վրա ջրաչափերի արտադրություն է նախատեսվում, բացի «Արմենմոտորից», Վանաձորի «Շափյուղա» ընկերությունում եւ Երեւանի ժամացույցի գործարանում: Սլովակյան ընկերությունը «Արմենմոտորին» լիզինգով տրամադրելու է նաեւ ջրաչափերի չափագրման եւ փորձարկման կոմպյուտերացված կայան:

Բնական է՝ սպառողին նախ եւ առաջ հետաքրքրում են ջրաչափի գինն ու որակը, անկախ դրա տեղական կամ ներմուծվող լինելուց: Որակի առնչությամբ Կառլոս Պետրոսյանը հայտնեց, որ նախ՝ «Արմենմոտորի» ջրաչափերի համար տրվում է 18 ամիս երաշխիքային սպասարկման ժամկետ, այնուհետեւ, ինչպես արդեն նշեցինք, դրանց մեխանիզմները համապատասխանում են եվրոպական չափանիշներին: Մինչդեռ ներմուծվող ջրաչափերի պարագայում լինում են դեպքեր, երբ մի ջրաչափի իրանի մեջ տեղադրված են լինում այլ ջրաչափի մեխանիզմներ: Կամ շատ հաճախ եվրոպական արտադրության այդ ջրաչափերի մեխանիզմները լինում են ասիական երկրներում արտադրված եւ ոչ բարձրորակ: Դա հանգեցնում է ջրաչափերի ոչ ճշգրիտ ցուցմունք տալուն եւ ի վերջո, շարքից դուրս գալուն: Իսկ ո՞ւմ պետք է դիմի այս դեպքում սպառողը, հայտնի չէ:

Գնային առումով նույնպես «Արմենմոտորի» ջրաչափերը գտնվում են նախընտրելի վիճակում: Դրանք 15-30 տոկոսով էժան են շուկայում վաճառվող համարժեքներից: Վերջիններիս գները կազմում են 10-11 հազ. դրամ, իսկ ընկերության արտադրածը՝ 8600 դրամ: Դրանք այդ գնով տրամադրվում են «Ջրմուղ-կոյուղուն», որը նույն գնով տեղադրում է բնակարաններում: Ի դեպ, տեղադրման ծառայություն կարող է տրամադրել նաեւ «Արմենմոտորը», որը հետագայում «Ջրմուղ-կոյուղին» պետք է հատուցի:

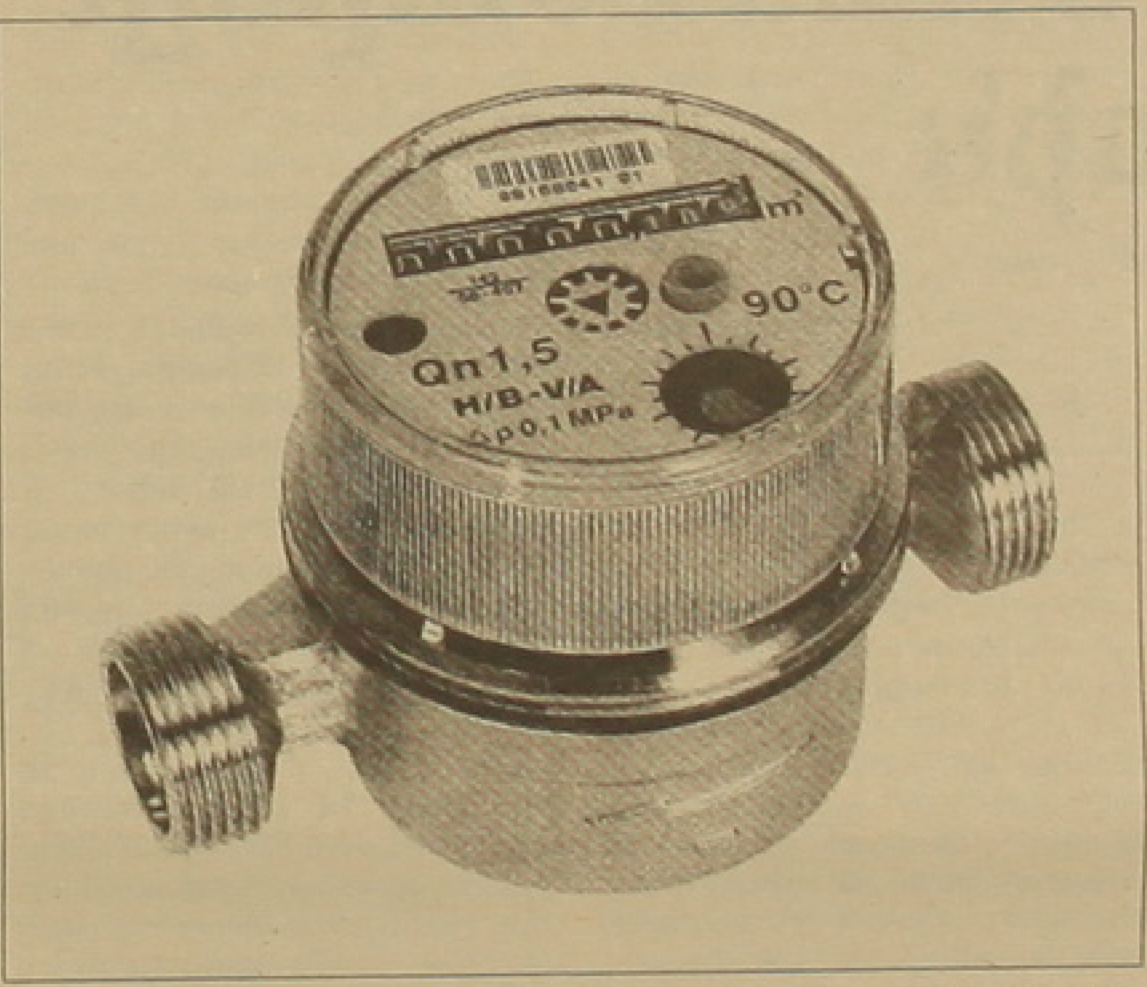

Ջրաչափերի տեղադրման ծրագրի էական բաղադրիչներից է աշխատատեղերի ստեղծումը: Սպասվում է մոտ 2000 աշխատատեղերի բացում միայն հարակից կառույցներում: Դրանք եւ ջրաչափերի արտադրության հետ կապված որոշակի պատվերներ ստացող ձեռնարկություններն են (Հաստոցաշինական գործարան, «Եվրոստան» եւ այլն), եւ «Ջրմուղ-կոյուղին», եւ մասնավոր տեղադրման ծառայությունները: Բուն «Արմենմոտորում» ներկայիս 300-ի փոխարեն աշխատակիցների թիվը կհասնի 500-ի: Կառլոս Պետրոսյանի կարծիքով, զգալի թվով աշխատատեղեր կստեղծվեն նաեւ «Շափյուղայում» եւ ժամացույցի գործարանում: Սակայն ինչպես ջրաչափերի արտադրության, այնպես էլ ձեռնարկության գործունեության վրա ընդհանրապես բացասական ազդեցություն ունեցող հանգամանքներ կան:

Ջրաչափերի հետ կապված տուգանքների կուտակման վտանգ է առաջանում: Բանն այն է, որ ավելացված արժեքի հարկը սկսվում է հաշվարկվել դրանց տեղադրման կամ «Ջրմուղ-կոյուղուն» հանձնելու պահից: Մինչդեռ առանձին դեպքերում տեղադրումը կատարվում է հետաձգված վճարի (մինչեւ 1 տարի հետո) սկզբունքով: Փաստորեն ընկերությունը գումարներ չի ստանում, բայց պետք է հարկ վճարի: Չվճարման դեպքում առաջանում են տուգանքներ: Այսինքն հարցն օրենսդրական լուծում է պահանջում: Առանց այն էլ «Արմենմոտորն» ունի շուրջ 100 մլն դրամի տույժ ու տուգանքներ, որոնք, սակայն, առաջացել են ոչ ընկերության մեղքով, ուստի նրա նախագահն արդարացիորեն վիճարկելի է համարում այդ պարտքը:

Ժամանակին, երբ թուրքմենական գազի դիմաց Հայաստանը վճարում էր քլիրինգային սկզբունքով, մի շարք ձեռնարկություններ իրենց արտադրած եւ Թուրքմենստան առաքած ապրանքի դիմաց որեւէ գումար չստացան: Հետեւաբար ի վիճակի չեղան նաեւ հարկերը վճարել, ինչի պատճառով էլ կուտակվեցին տույժտուգանքները: Նույնը տեղի է ունեցել «Արմենմոտորի» հետ, որն արդեն չունի, այսպես ասած, մայր պարտք, սակայն տուգանքները դեռեւս մնում են: Ընդ որում, վերոնշյալ 100 մլն-ից 40 մլն դրամն առաջացել է ավելի ուշ՝ 1999-ին: Այդ ժամանակ կառավարությունը որոշեց վերադարձնել այդ պարտքը, որին հավատալով կանխավճարի հայտարարագրում կատարեցին նաեւ այս ձեռնարկությունում: Սակայն հայտարարագրումը կատարվեց, իսկ գումարը չտրվեց: Եվ հայտարարագրված կանխավճարը չկատարելու համար արհեստականորեն ստեղծվեց 40 մլն դրամի տույժը:

Կառլոս Պետրոսյանն անտրամաբանական է համարում հարկային մարմինների կողմից այդ գումարն անընդհատ պահանջելը: «Ի վերջո մենք գործունեություն ենք ծավալում, որից պետությունը եկամուտներ է ստանում», նշում է նա: Միայն 3 մլն դոլար ապրանքային վարկից վճարվող ավելացված արժեքի հարկը կկազմի 600 հազ. դոլար, 2000-ից ավելի ստեղծվող աշխատատեղերից վճարվելու են եկամտահարկ եւ սոցիալական վճարներ: «Մի՞թե դրա դիմաց պետությունը ոչ մեր մեղքով առաջացած տուգանքները մեզանից պետք է պահանջի», իր վրդովմունքն է հայտնում «Արմենմոտորի» նախագահը:

Նրա հավաստմամբ, տուգանքների պատճառով ընկերությունը չի կարողանում վարկեր ստանալ, անգամ ձեռնարկության ունեցած «լուրջ հաջողությունների առկայությամբ»:

Ներկայումս «Արմենմոտորն» արտադրում է էլեկտրական մսաղացներ (5 հազ. հատ առաքվել է ԱՄՆ), տաքացուցիչներ, հովացուցիչներ, ստերլիզատորներ («Մշակ» ընկերության համար), խորքային պոմպեր: Ծրագրեր կան միաֆազ շարժիչներ արտադրելու համար:

Ջրաչափերի տեղադրման ծրագրեր կան նաեւ Լեռնային Ղարաբաղում, եւ ընկերությունն արդեն պայմանավորվածություն ունի տեղի իշխանությունների հետ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Մեշոկ պապին» նաեւ խաղալիքների խորհրդանիշ

Վերջերս Երեւանում բացվեց երկրորդ «Մեշոկ պապի» խաղալիքների խանութը, ինչի կապակցությամբ զրուցեցինք «Աստա» ՍՊԸ փոխնախագահ Կարեն Մնացականյանի հետ: Նա տեղեկացրեց, որ ընկերությունը ստեղծվել է 1996 թ.-ին, զբաղվում է խաղալիքների ներմուծմամբ, վաճառքով, մանկական ծրագրեր ստեղծելով: Որպես վերջինիս օրինակ նշվեց «Մեր այբբենարանը» տեսաժապավենը:

Ընկերության փոխնախագահի հավաստմամբ, դեռեւս առաջին խանութը բացելու նպատակն էր, որ հայ երեխաներն իմանային, թե որ աշխարհում ինչպիսի խաղալիքներ են վաճառվում: Ներկայումս «Մեշոկ պապի»-ում վաճառվում են խաղալիք արտադրող «Հասբրոու», «Ֆիշեր փրայս», «Բուրատո», «Մախտո», «Տոմի» եւ այլ հայտնի ընկերությունների արտադրանքները: Այդ խաղալիքների առավելությունն, ըստ Կարեն Մնացականյանի, այն է, որ դրանք ունեն ծագման եւ հիգիենիկ սերտիֆիկատներ:

Մասնավորապես հիգիենիկ սերտիֆիկատ, որը ցույց է տալիս խաղալիքի անվտանգ լինելը, ունեն շուկայում վաճառվող խաղալիքներից քչերը: «Մեշոկ պապի»-ում կան նաեւ խաղալիքներ, որոնք ունեն դաստիարակչական նշանակություն՝ դրանք սովորում են երեխային մտածել, ստեղծել:

Թանկ չե՞ն «Աստային» պատկանող խանութների խաղալիքները. Կարեն Մնացականյանը պատասխանեց, որ խանութներում կան տարբեր գների ապրանքներ՝ 1000 դրամանոցից մինչեւ մի քանի հարյուր դոլարանոց: Իսկ դրանց համեմատաբար թանկ լինելը ընկերության փոխնախագահը բացատրեց նրանով, որ որակով եւ լավ արտադրանքն այդպես էլ պետք է լինի: Բացի այդ, խաղալիքները բերվում են Մոսկվայից դիլեր ընկերություններից: Դրանք մեկ անգամ մաքսազերծվում են Ռուսաստանում, հետո՝ Հայաստանում, տեղափոխումը մեծ ծախսեր է առաջ բերում: Արտադրող ընկերությունից գնելն անհնար է, քանի որ առաջարկվում է ապրանքի մեծ քանակ: «Ինչպե՞ս կարող ենք 20-30 տոննա խաղալիք ներմուծել մեր փոքր եւ աղքատ գնողունակություն ունեցող շուկայում: Այս քանակն այստեղ 10 տարում էլ չի վաճառվի», ասում է Կարեն Մնացականյանը:

Ընդունելով, որ մեր բնակչության մեծ մասի համար «Մեշոկ պապի» խաղալիքները թանկ են, նա միաժամանակ նշում է, որ երեխաները կարող են մտնել խանութ, տեսնել խաղալիքները, խաղալ դրանցով եւ առանց գնելու դուրս գալ:

Իսկ ինչո՞ւ խանութի անվանումը հենց «Մեշոկ պապի» ընտրվեց, որ երեխաների համար բացասական կերպար է. ընկերության փոխնախագահն ասաց, որ նպատակն էր այդ բացասական հերոսը դրական դարձնել: Մինչ այդ անունը որոշելը, փնտրվում էր հայկական մանկական դրական հերոսի կերպար, որը չգտնվեց եւ, ի վերջո, որոշվեց խանութն անվանել «Մեշոկ պապի»:

Ա. Մ.

27-Ի ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նոր փուլ. դատարան ներկայացած առաջին տուժողը

«Հոկտեմբերի 27»-ի դատավարությունն այսուհետ կշարունակվի տուժողների ցուցմունքներով եւ հարցաքննությամբ: Երեկ կայացած դատական նիստին ներկայացել էր սեփականաշնորհման նախկին նախարար, տուժող Պավել Ղալթախչյանը: Նա ցուցմունք տվեց, որ 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ին, որպես կառավարության անդամ, ներկա է եղել ԱԺ նիստին: Դեպքերի հենց սկզբից վիրավորվել է ոտքից, ապա մի կարճ ժամանակ պառկած մնացել: Անդրանիկ Մարգարյանը, Ռոլանդ Շառոյանն ու Շահեն Կարամանուկյանը փորձել են բանակցել ահաբեկիչների հետ՝ Պավել Ղալթախչյանին դուրս թողնելու համար:

2 անգամ էլ տուժողը փորձել է բջջային հեռախոսով զանգահարել, բայց Կարեն Հունանյանը սպառնացել է, որ դա չանի:

Պրն Ղալթախչյանը ցուցմունք տվեց նաեւ Արմենակ Արմենակյանի սպանության մասով, նշելով, որ այդ մասին իմացել է բավականին ուշ: Ըստ տուժողի, մինչեւ դեպքերը Արմենակյանը եղել է միջանցքում՝ մի քանիսի հետ խոսելիս:

Տուժողը նշեց նաեւ, որ ԱԺ ներխուժած ոճրագործները դահլիճում փնտրում էին Սուրեն Աբրահամյանին եւ Սերժ Սարգսյանին: Ու թեեւ Ս. Աբրահամյանը դահլիճում էր, հարցերին ի պատասխան ասել են, որ նա դահլիճում չէ:

Պատասխանելով մեղադրողի կողմի հարցերին՝ Պավել Ղալթախչյանը հավաստեց, որ, ըստ իր տպավորության, ոճրագործները դրսից օգնություն էին սպասել, գործել են հստակ ծրագրված եւ հավասարակշռված:

Ամբաստանյալ Համլետ Ստեփանյանի պաշտպան Աղասի Աբաբեկյանի այն հարցերը, թե ժամանակին գործարաններն ու օբյեկտներն իրական գնե՞րով են սեփականաշնորհվել, թե՞ ոչ, եւ արդյոք ԱԺ-ն կրակի կրա՞կ էր՝ այդչափ հեշտ զավթելու համար, հանվեցին դատավորի կողմից: Պաշտպանը, փորձելով «պաշտպանել» իր շահերը (կամ էլ իր պաշտպանյալի), քիչ էլ աղմկեց դահլիճում, ապա որոշակի լռությունից հետո հեռացավ:

Դատական նիստի մի զգալի ժամանակն էլ ինքն իրեն նվիրեց Նաիրի Հունանյանը: Մինչ «բուն» հարցերին անցնելը՝ նա տուժողից ճշգրտեց վերջինիս կառավարության անդամ դառնալու ժամկետն ու նախաձեռնությունը, ապա ճշտեց նաեւ Պավել Ղալթախչյանի՝ 2000 թ. փետրվարին աշխատանքից ազատվելու փաստը:

Նաիրի Հունանյանի հետագա հարցերը չափազանց մանրակրկիտ էին, ասենք, թե ինչ է լսել կամ տեսել տուժողը, որ ԱԺ-ում եղած վիճակը բնութագրել է որպես իշխանափոխություն կամ իշխանության զավթում: Ըստ տուժողի, նման տպավորության հիմքը զենքով ԱԺ մուտք գործելն ու իշխանության ներկայացուցիչների սպանությունն է:

Ապա մոռանալով, թերեւս (եթե դա կարելի է մոռանալ), որ տուժողը մեղադրյալ չէ, Նաիրի Հունանյանն անցավ նախկին կառավարությանն ուղղված խրատականին: Մասնավորապես, նրան հետաքրքրում էր, թե որպես կառավարության անդամ Պ. Ղալթախչյանը ենթարկվե՞լ է թելադրանքի կամ ճնշման: Որա պատասխանն այն էր, որ նման բան չի եղել:

Եվ մի քանի «ժողովրդախնդիր» հարցեր էլ տվեց ամբաստանյալը, որոնք հանվեցին: Ն. Հունանյանի դժգոհությանն ի պատասխան դատավորը դիտողություն արեց, որ ամբաստանյալը չքաղաքականացնի դատավարությունը:

Մեկ-երկու հարց ուներ ամբաստանյալ Էդիկ Գրիգորյանը: Նրան հետաքրքրում էր, թե իր գործողություններից տուժողն ինչպես էր ենթադրել դրանց ծրագրվածության մասին: Պրն Ղալթախչյանը պատասխանեց, որ դատել է ըստ պահվածքի եւ վարքագծի:

Վերջում իր յուրահատուկ հարցադրումներից դատարանին «չզրկեց» նաեւ Կարեն Հունանյանը՝ ավելի շատ անիմաստ հայտարարություններ անելով:

Ա. Հ.

ԱԶԳ **Հայաստան-սփյուռք**

Մի քանի նկատառումներ համահայկական համաժողովի մասին

ԱԼԲԵՐՏ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ

Հասարակական-քաղաքական շրջաններին հայտնի է, որ 1999 թ. սեպտեմբերին Երեւանում տեղի ունեցած համահայկական ժողովը ցանկալի արդյունք չտվեց եւ շուտով էլ մոռացվեց։ Հիմնական պատճառը, իմ կարծիքով, այն էր, որ համաժողովը գումարվեց գրեթե առանց լուրջ նախապատրաստության։ Հաշվի չառնվեց կարեւոր մի հանգամանք, այն, որ համազգային նշանակություն ունեցող այդ ժողովին պետք է նախորդեին տեւական, համառ ու ջանադիր քննարկումներն ու վերլուծական աշխատանքը։ Քննարկվող հարցերի շրջանակը հստակեցված չէր։ Հավելենք, որ այս դժվարին ժամանակներում հայության առաջ կանգնած խնդիրները նախօրոք պատշաճորեն չէին տրամադրվել ժողովի մասնակիցներին։

Ուստի, ակներեւ է, որ նման պատասխանատու միջոցառմանը թեթեւակի մոտեցումից արգասաբեր արդյունք հնարավոր չէր ակնկալել։

Կարծում եմ, որ ներկա համաժողովը պետք է երկու հիմնական հարց քննարկի.

ա) Հայոց պետականության ամրապնդումն ու հետագա հզորացումը, ինչը 21-րդ անկանխատեսելի դարի պարտադրանք է։

բ) Հայրենիք-սփյուռք կապերի իրական ամրապնդումը, մերձեցումը։

Այստեղ մենք պիտի նկատի ունենանք այն տեւական, բացասական նստվածքը, որը 80 տարիների ընթացքում պատնեշավորված է եղել հիմնականում Հայաստանի մեղքով։ Այդ ցավալի երեւույթի խորացմանը նպաստեցին ինչպես մեր ավանդական կուսակցությունները, այնպես էլ օտարերկրյա հետախուզական ծառայությունները։

Հայտնի է, որ երկրորդ համահայկական ժողովի նախապատրաստական աշխատանքներով զբաղվում է հանրապետության արտաքին գործերի նախարարությունը։ Դա լավ է այն առումով նաեւ, որ Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարը համահայկական ճանաչում ունի եւ հնարավորություն օգտագործելու դեսպանատների ուժերը նախապատրաստական աշխատանքի ըստ ամենայնի կազմակերպման համար։ Իմ կարծիքով, այստեղ պետք է աչքի առաջ ունենալ մի հանձնախումբ՝ կազմված մյուս նախարարությունների, գերատեսչությունների մասնակցությամբ, որն իրազեկ եւ քաջատեղյակ կլինի առաջադրված խնդիրներին։ Շահեկան կլինի հանձնաժողովում ընդգրկել սփյուռքի առավել մեծ համայնքների ներկայացուցիչներին։

Քննարկվող հարցերի ցանկը, ընդունված որոշումների մեխանիզմները ամենայն մանրամասնությամբ պետք է մշակված լինեն։

Մենք պետք է հաշվի առնենք, որ այս ժողովը տեղի է ունենում բոլոր առումներով բարդ ժամանակաշրջանում, մասնավորապես աշխարհաքաղաքական տեղաշարժերի եւ ազդեցության նոր ոլորտներին տիրանալու պայմաններում։

Եթե մայիսի վերջերին Երեւանում գումարվող համահայկական ժողովը չի անցնելու **մեկ ազգ, մեկ հայրենիք, մեկ պետություն** նշանաբանով, ապա իր նպատակին չի ծառայի։ Մենք մի ժողովրդի զավակներ ենք եւ պետք է իսպառ բացառել կուսակցական կարգախոսները։ Համաժողովին պետք է գալ այդ գիտակցությամբ։ Բոլորիս պետք է մտահոգի, այս պղտոր ժամանակներում, մեր հայրենիքի եւ սփյուռքի հզորացումը, Հայաստան-սփյուռք կապերի ամրապնդումը։ Քննարկումների ընթացքում, անշուշտ, տարբեր կարծիքներ կարող են լինել, բայց այդ ամենը պետք է ընթանա հանգիստ, բարեկամական մթնոլորտում։ Սրանք տարրական ճշմարտություններ են, բայց, ցավոք, ոչ մեզ համար։ Ոչ մեկը չպիտի փորձի համահայկական ժողովի վզին փաթաթել իր կուսակցական տեսակետները։

Մեզ համար հեղափոխությունները վաղուց ավարտված են. առաջին հերթին դա վերաբերում է հեղափոխության մեր տնաբույս-մակաբույծներին, որոնք հետամուտ լինելով իրենց կորպորատիվ շահերին, հնարավորություն չեն տալիս, որ ժողովուրդը կենտրոնանա, մտածի։ Անշուշտ, այս հարցում իրենց մեղքի բաժինն ունեն հանրապետության ղեկավարները։ Լավ կլինի նախօրոք հանդիպել բոլոր պատգամավորների, նրանց ղեկավարների հետ՝ քննարկվող հարցերը ներկայացնելու համար։ Առանձին մարդիկ կարծիք են հայտնում, թե արտերկրները, մասնավորապես արեւմտահայությունը, պետք է առանձին ներկայանան ժողովին։ Կարծում եմ, սա սխալ մտայնություն է։ Մի քանիսն էլ գտնում են, որ առաջին հերթին պետք է քննության առնվեն ուղղագրության հարցերը։

Մինչդեռ սրանք ածանցվող հարցեր են եւ այդ համաժողովի քննարկման նյութ չեն։ Ուշադրության է արժանի արտագաղթի՝ հարցը. իրապես դա սոսկ սոցիալ-տնտեսական դժվարությունների հետ կապված հարց է, թեեւ ավելի խորքային, լուրջ մտորումների տեղիք տվող խնդիրներ կան։

Թուրքիան մեզ հետ ոչ մի կարգի հարաբերություններ չունի, բայց վիզային ռեժիմն անմիջապես վերացրեց եւ շատ արտոնյալ պայմաններ ստեղծեց արտագաղթի համար Հայաստանում գտնվող իր հայ վասալների օգնությամբ։ Սա մտածելու տեղիք է տալիս։ Ցավալին այն է, որ այս ամենի համար աղմկում են ՀՀՇ-ի եւ նրանից սերված ուժերը, որոնք քանդեցին, փաստորեն, կողոպտեցին երկիրը, եւ ժողովուրդը հայտնվեց ծանր վիճակում։ Չարությունը, իշխանատենչությունը պարզապես կուրացրել է նրանց։ Հանրապետությունում մասնակի դրական տեղաշարժերն անգամ չեն ցանկանում ընդունել։ Լավ էլ հասկանում են, որ ազգային նիհիլիզմը ոչ մի հեռանկար չունի։

Անհրաժեշտ է լրջորեն քննարկել ներդրումների հարցն ինչպես տեղի մեծահարուստների, այնպես էլ սփյուռքի մեր հայրենակիցների կողմից։ Այն, որ տարիներ շարունակ եւ առ այսօր կոռուպցիան եւ ստվերային տնտեսությունը հոշոտում են մեր տնտեսությունը, ոչ ոք չի կարող ժխտել։ Երեւի թե ամենայն ուշադրությամբ պետք է գործնական կերպով քննության առնել այդ հարցը, որ իրապես մարդիկ մտահոգված լինեն իրենց ներդրումների արդյունավետությամբ։ Նույնը վերաբերում է հարկային քաղաքականությանը եւ մաքսային ծառայություններին։ Սա առաջին հերթին հանրապետության խնդիրն է. ի վերջո պետք է վերջ դնել այն տհաճ խոսակցություններին, թե հանրապետությունում բոլոր առումներով նորմալ դաշտ չի ստեղծված կապիտալ ներդրումների համար։ Ընդ որում, այստեղ տեղին է նշել, որ հանրապետությունն ինքը բավականին մեծ հնարավորություններ ունի շրջանառության մեջ ներդնելու իր սեփական պաշարները, որոնք նշանակալից չափով դրամական միջոցներ կստեղծեն եւ կուղղվեն ժողովրդի սոցիալ-տնտեսական պայմանների բարելավմանը, բարեկեցությանը, որն այսօր առավել ցավոտ հարցերից է։

Միանգամայն տեղին է այստեղ անդրադառնալ նաեւ ոչ պակաս կարեւոր մի հարցի, ի դեպ, արտասահմանյան տնտեսական մեր գործընկերների համար միանգամայն անհասկանալի եւ անտեղի են կազմակերպված կերուխումները։ Նրանք իրավացիորեն դրանք անհարկի ու անիմաստ են համարում, ժամանակի զուր վատնում։ Նման կերուխումներով ոչ մեկին չես զարմացնի։ Արտասահմանյան, թե սփյուռքի ներդնողների հետ հանդիպումները պետք է բացառապես գործնական բնույթ կրեն։ Այդ ավելորդ «զեղումները» մեզ հյուրընկալողները պետք է մեկընդմիշտ մոռանան։

Համաժողովում քննարկման առարկա կարող են դառնալ նաեւ երկքաղաքացիության եւ կարեւոր այլ հարցեր, որոնք առնչվում են սփյուռք-հայրենիք կապերի ամրապնդմանը։ Ես կցանկանայի անդրադառնալ շատ կարեւոր մի հարցի, որը թեեւ անմիջական աղերսներ չունի համաժողովի հետ, բայց ըստ իս, ամենաէական խնդիրներից է։ Դարեր շարունակ զրկված լինելով պետականությունից եւ տրոհված լինելով տարբեր պետությունների միջեւ, մենք այլ ժողովուրդներին տվել ենք նշանավոր քաղաքագետներ, իրավագետներ, տնտեսագետներ, զորավարներ եւ այլն, սակայն սեփական ժողովրդին ղեկավարող այդպիսի ուժեր չենք ունեցել. երիցս ճիշտ էր Ֆրիտյոֆ Նանսենը, երբ ասում էր, որ այդ տաղանդավոր ժողովուրդը մյուս ազգերին տալիս է այդպիսի երեւելի այրեր, բայց սեփական ժողովրդի մեջ այդպիսիք երեւան չեն գալիս։ Այսօր դժվար է կռահել, թե հետագայում աշխարհում դեպքերի զարգացումն ինչպիսի ընթացք կունենա, 21-րդ դարում մենք պարտավոր ենք մտածել ազգային էլիտայի ձեւավորման մասին։ Սա հռետորական հարցադրում չէ։ Այսօր Հայաստանում պետք է ստեղծել էլիտար դպրոցներ՝ չնայած մեր կրթական համակարգի ծանր վիճակին, երբ չարորակ սնկերի պես զանազան բուհեր են բուսնում։ Որքան էլ թանկ հաճույք լինեն մեզ համար էլիտար դպրոցները, դրանք անհրաժեշտ են, առանց դրանց չենք կարող 21-րդ դարի խորքերը մտնել։ Անձամբ հանրապետության նախագահը պետք է ղեկավարի այդ նպատակի համար ստեղծված անաչառ, մասնագիտացված մրցութային հանձնաժողովները՝ բացառելով բոլոր կարգի միջնորդությունները։ Պետք է ընտրել տաղանդավոր երեխաներին՝ նրանցից պատրաստել քաղաքագետներ, իրավագետներ, տնտեսագետներ, մենեջերներ, համակարգչային տեխնիկայի մասնագետներ, բնապահպաններ։ Անհրաժեշտ է էլիտար դպրոցների համար լավագույն շենքերն առանձնացնել, դրանք հագեցնել ժամանակակից սարքավորումներով, հատուկ գրադարաններ ստեղծել՝ դիդակտիկ նյութերով, լավագույն ժամանակակից համակարգիչներով։ Ուսուցումը կազմակերպելու համար պետք է ընտրել հեղինակավոր, փորձառու եւ իրապես գիտակ մանկավարժների, ինչպես հայրենիքից, այնպես էլ սփյուռքից։ Հարկավոր է դասախոսություններ կարդալու համար հրավիրել խոշոր մասնագետների։ Միջազգային գիտաժողովների համար պարտադիր պետք է լեզուներ իմացողներ ունենալ։ Ամեն տարի նրանց պետք է վերապատրաստման ուղարկել արտասահմանյան ամենահեղինակավոր ուսումնական հաստատությունները՝ իրենց որակավորումը բարձրացնելու նպատակով։ Այսպիսի պրակտիկա մենք երբեք չենք ունեցել, ինչպես դա եղել է մյուս քաղաքակիրթ երկրներում։ Դա հնարավորություն կտա ձերբազատվել քաղաքականությամբ զբաղվող պոռոտախոսներից, խանութպաններից, շուկայատերերից, որոնց գործելակերպը նպատակ ունի սերունդների իմացական նիշը իջեցնել իրենց մակարդակին։

Հանրապետության ղեկավարության ամենամեծ ծառայությունն իր ազգին կլինի՝ հանրապետությունը ղեկավարելու ջահը հանձնել նոր, տաղանդավոր, օժտված երիտասարդ սերնդին, որն ընդունակ լինի ժողովրդին առաջնորդելու դժվարին ժամանակների ու փոթորիկների միջով։ Այստեղ ռոմանտիկա պետք չէ փնտրել, սա համազգային պրակտիկ նշանակություն ունեցող հարց է։ Աշխարհի որ ծագում էլ ապրող հայը տոգորված կլինի այդ գաղափարով, լավագույնը կլինի։

Անշուշտ, արտակարգ կարեւորության նշանակություն ունեն հայրենիք-սփյուռք մշակութային կապերը։ Խորհրդային ժամանակաշրջանում նման առնչություններ եղել են, սակայն ներկայիս պայմաններում անհրաժեշտ է զարկ տալ այդ կապերի սերտացմանը, նոր լիցք ու ինքնեղություն հաղորդել։ Այդ կապերը պետք է ավելի հիմնավոր եւ նպատակամղված լինեն։

Ասպարեզից հեռացել է սփյուռքահայ մտավորականության մի մեծ փաղանգ, ում շնորհիվ սփյուռքահայերի պայքարը ուծացման դեմ, հանուն հայեցի դաստիարակության, պատշաճ մակարդակի վրա էր։ Նրանց փոխարինելու եկած նոր սերնդի մտավորականները, ինչպես նաեւ հայ եկեղեցին տիտանական ջանքեր պետք է գործադրեն անցյալի ձեռքբերումները պահպանելու եւ եկեղեցիների միավորման գործում։

Ակնկալում ենք, որ համահայկական ժողովը կանցնի համընդհանուր համերաշխության եւ փոխադարձ հասկացողության մթնոլորտում։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

Խաժակ արք. Պարսամյանը վերընտրվեց Արեւելյան թեմի առաջնորդ

Հայաստանյայց եկեղեցու Հյուսիսային Ամերիկայի արեւելյան թեմի 100-րդ տարեկան թեմական պատգամավորական ժողովը տեղի է ունեցել, ինչպես տեղեկացնում է Արեւելյան թեմի առաջնորդարանի դիվանից ստացված հաղորդագրությունը, մայիսի 2-4-ը Սփրինգֆիլդ (Մասաչուսեթսի նահանգ) «Շերաթոն» հյուրանոցում։ 150 պատգամավորների մասնակցությամբ տեղի ունեցած ժողովում քվեների մեծամասնությամբ առաջիկա 4 տարվա համար թեմակալ առաջնորդ է վե-

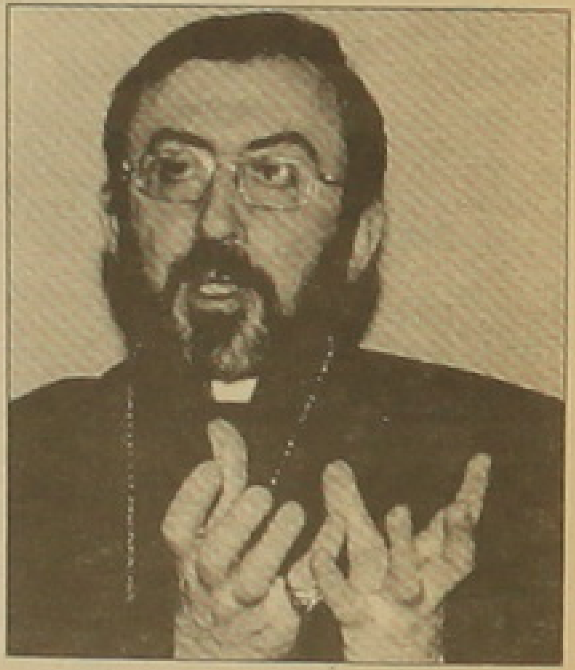

րընտրվել Խաժակ արք. Պարսամյանը։

Բացի ընտրությունից, պատգամավորական ժողովն զբաղվել է թեմական հարցերով, ծանոթացել է թեմական խորհրդի, հաշվեքննիչ հանձնախմբի, առաջնորդարանի բաժանմունքների, Սբ. Ներսես ընծայարանի, Հայ օգնության ֆոնդի եւ Հայ եկեղեցու հիմնադրամի տեղեկագրերին։

Դժբախտաբար հաղորդագրությունը ոչինչ չի ասում առաջնորդի պաշտոնի համար այլ թեկնածուների գոյության եւ կամ այն մասին, թե Խաժակ Սրբազանը ձայների ի՞նչ հարաբերությամբ է ընտրվել։

Երուսաղեմի պատրիարք Թորգոմ արք. Մանուկյանը Նյու Յորքում

Երուսաղեմի պատրիարք Թորգոմ արք. Մանուկյանը մայիսի 9-ի առավոտյան ժամանել է Նյուարքի միջազգային օդանավակայան։ Մ. Նահանգների Արեւելյան թեմից «Ազգին» տեղեկացրին, որ Թորգոմ պատրիարքը Նյու Յորքում կմնա մոտ մեկ ամիս եւ կենթարկվի բժշկական ընդհանուր քննության։

Թորգոմ արք. Մանուկյանը ծնվել է 1919 թ. Բաղդադում, հոգեւորական է ձեռնադրվել 1939 թ., եպիսկոպոս՝ 1962 թ., Երուսաղեմի պատրիարք է ընտրվել 1990 թ.: Նյուարքի միջազգային օդանավակայանում նրան դիմավորել են Նյու Յորքի Արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսամյանը, Անանիա արք. Արապաճյանը, Վազգեն ծ. վրդ. Գարայանը, Բագգեն ծ. վրդ. Անուշյանը եւ «Երուսաղեմի բարեկամներ» ընկերակցության անդամներ Գեղամ Չոլաքյանը եւ Գրիգոր Մանվելյանը։

Իր մեկամսյա կեցության ընթացքում պատրիարքը կմասնակցի համայնքային մի շարք ձեռնարկումների, հանդիպումներ կունենա Արեւմտյան թեմի առաջնորդ Վաչե արք. Հովսեփյանի եւ Կանադայի հայոց առաջնորդ Հովնան արք. Տէրտէրյանի, թեմի հոգեւորականների, թեմական խորհրդի անդամների եւ այլոց հետ։

Ռ. Պ.

ԻՍՐԱՅԵԼ

«Խաղաղություն այժմ»

Իսրայելի խաղաղասեր ուժերը «Խաղաղության կոալիցիա» եւ «Խաղաղություն այժմ» կազմակերպությունները, Թել Ավիվի Իցխակ Ռաբինի հրապարակում շաբաթ օրը ցույց են կազմակերպել, որն Իսրայելի կառավարության դեմ ամենամեծ ցույցն էր 2-րդ ինթիֆադայի սկզբից ի վեր: Ավելի քան 60 հազար ցուցարարներ վարչապետ Արիել Շարոնից պահանջել են անհապաղ դուրս բերել զորքերը Պաղեստինի տարածքից եւ այնտեղ վերացնել հրեական բնակավայրերը: Նրանք կրել են «Դուրս գալ Պաղեստինից հանուն Իսրայելի» եւ այլ կարգախոսներ: Ցույցին մասնակցել են անվանի քաղաքական գործիչներ Յոսի Սարիդը, Յոսի Բեյլինը, Արի Առնոնը, անվանի գրող Ամոս Օզը, հանրահայտ երգչուհի Յաֆա Յարկոնին, հանրաճանաչ հեռուստալրագրող Դուդու Տոպազը եւ այլք:

Ցուցարարները կոչ են արել ընդունել Մերձավոր Արեւելքում Սաուդյան Արաբիայի խաղաղության հաստատման ծրագիրը, ըստ որի Իսրայելը պարտավոր է զորքերը դուրս բերել 1967 թ. գրաված տարածքներից: Արի Առնոնի խոսքերով՝ իսրայելցիներից շատերն են նվիրված խաղաղության գործընթացին եւ չեն աջակցում Իսրայելի կառավարության ռազմական գործողություններին: «Մերեց» ընդդիմադիր կազմակերպության նախագահ Յոսի Սարիդը հայտարարել է, թե մասնակիցների թիվը զորեղ ապացույց է հասկանալու, որ «Իսրայելում կան խաղաղության համար պայքարող մարդիկ, որոնց ձայնը ավելի մեծ հնչեղություն է ստանում»: Իսկ Քնեսեթի խոսնակ Աբրահամ Բուրգը դիմել է «Աշխատանք» ձախ կուսակցությանը՝ Արիել Շարոնի գլխավորած կոալիցիոն կառավարության կազմից դուրս գալու առաջարկով: Ցուցարարները հույս են հայտնել, որ ապագայում հրեական եւ պաղեստինյան պետությունները կարող են խաղաղ գոյակցել:

Մյուս կողմից, Իսրայելի վարչապետի գլխավորած «Լիկուդ» աջ կուսակցության խորհուրդը կիրակի երեկոյան ընդունել է Շարոնի գլխավոր մրցակից Բենյամին Նաթանյահուի առաջարկը եւ դեմ է քվեարկել պաղեստինցիների անկախ պետություն հիմնելու իրավունքին: Շարոնը պնդել է, որ նման մոտեցումը հակասում է Իսրայելի շահերին եւ կողմ է «երկարատեւ խաղաղության գործընթացի ավարտին» Պաղեստինի պետության ստեղծմանը, սակայն ընդունվել է Նաթանյահուի առաջարկը, որն իր թեկնածությունը կառաջադրի հաջորդ ընտրարշավում կրկին Իսրայելի վարչապետ դառնալու մտադրությամբ: Այսպիսով, Իսրայելի խաղաղասեր ուժերը դեռեւս երկար կպայքարեն կառավարության քաղաքականությունը արմատապես փոխելու ակնկալիքներով:

ԱՄՆ-ը գաղտնի բանակցում է իրաքյան ընդդիմության հետ

Ամերիկյան «Վաշինգտոն փոստ» թերթը երեկ տեղեկացրեց, որ նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմի ճնշմամբ Մերձավոր Արեւելքում ԱՄՆ ներկայացուցիչ, պաշտոնաթող գեներալ Ուեյն Դաունինգն արագացրել է բանակցություններն իրաքյան ընդդիմության խմբերից մեկի հետ: Դաունինգը հակաահաբեկչական պայքարի գծով ազգային անվտանգության խորհրդականի տեղակալն է: Մինչեւ վերջերս բանակցությունները գաղտնի էին պահվում: Նման հեղինակավոր թերթում Դաունինգի անունն առաջին անգամ է հիշատակվում, հաղորդում է Ռոյթեր գործակալությունը:

Անցյալ տարվա մայիսին Գերմանիայում տեղի էր ունեցել ԿՀՎ-ի, ԱՄՆ կառավարության ներկայացուցիչների գաղտնի հանդիպում քրդական երկու կուսակցությունների առաջնորդներ Մասուդ Բարզանիի եւ Ջալալ Թալաբանիի հետ: Հանդիպման նպատակն է եղել պարզել Իրաքի հյուսիսում քրդական երկու կուսակցությունների ռազմական ու հետախուզական հնարավորությունները, որոնք կարող էին նպաստել նախագահ Սադդամ Հուսեյնի տապալմանը: Քննարկվել են նաեւ քրդական կուսակցությունների անդամների անվտանգության ապահովման միջոցառումներ:

Պ. Ք.

Թուրքիա. Հանգուցյալը մեղադրյալի աթոռին

Անգլիական հեղինակավոր «Գարդիան» թերթի ապրիլի 13-ի համարում լրագրող Օուեն Բոուքոթը գրում է կափկայական ոճով տոգորված թուրքական մի միջադեպի մասին, որտեղ հանգուցյալ հրատարակիչ Նուր Զարաքոլուի դեմ դատական հայց է ներկայացվել մահվանից երկու ամիս անց:

Այշե Նուր Զարաքոլուն հունվարի 28-ին քաղցկեղից հիվանդանոցում մահացել է: Թաղումը տեղի է ունեցել երկու օր անց: Երկու շաբաթ հետո պետանվտանգության առաջին դատարանից նրան ուղղված մի ծանուցագիր է եկել, որ մարտի 21-ին, ժամը 9-ին ներկայանա դատարան: «Մենք ձեր բացակայությամբ դատական գործ ենք հարուցել ձեր դեմ եւ եթե նշված օրը չներկայանաք, մենք ձեզ ձերբակալել կտանք», գրված է ծանուցագրում:

Դատավարության օրը հասնում է: «Բոլորն այնտեղ էին: Մեղադրող կողմը, փաստաբանները, դատավորները եւ թղթակիցները: Միայն մեղադրյալի աթոռն էր դատարկ», հիշում է միջազգային ճանաչման արժանացած հրատարակչուհու ամուսինը՝ Ռագիբ Զարաքոլուն:

«Սա գուցե թուրքական իրավական մանրախնդրության ծայրահեղ դեպք է, բայց չափազանց բնորոշ է քաղաքական նպատակներով խոսքի ազատությունը սահմանափակելու Թուրքիայի գործադրած միջոցներին», գրում է Բոուքոթը:

Զարաքոլուն ծնվել է 1946 թ.-ին Անթաքիայում: Սովորել է համալսարանի սոցիոլոգիայի բաժնում եւ մեծ հետաքրքրություն տածել երկրում ապրող փոքրամասնությունների հանդեպ: Դրա պատճառով էլ հետապնդվել է թուրք գնդապետներից: Իր հիմնած «Բելգ» հրատարակչատունը 1995 թ.-ին ռմբահարվել է: Շատ գրքեր բռնագրավվել են կամ ոչնչացվել: Հայոց ցեղասպանության ծրագրված լինելն ուսումնասիրելու համար «արժանացել» է առկախված բանտարկության: Նրան հասցեագրված այլ մեղադրանքների թվում հիշատակման արժանի են քուրդ վտարանդի իրավաբան Հուսեյն Թուրհալիի «Ազատության երգը» գիրքը եւ Օմեր Ասանի «Պոնտոսի մշակույթը» մարդաբանական ուսումնասիրության հրատարակումները: Դատական գործերն ուժի մեջ են նույնիսկ հիմա, նրա մահվանից ամիսներ անց: Այդ գրքերը դեռեւս մնում են արգելված գրականության ցուցակում: Իսկ դատական նիստը հետաձգվել է մինչեւ հունիսի 4-ը, երբ հարազատները պետք է ներկայացնեն նրա մահվան վկայականը՝ հաստատված նոտարի կողմից:

Զարաքոլուի հետապնդումը, կամ ավելի ճիշտ հետամտումը լավագույնս է ներկայացնում Թուրքիայի պատմական անցյալի շուրջ բանավեճերից խուսափելու իշխանությունների ձգտումը: Նրա «գործը» մեկն է միայն բազմաթիվ այլ դատական գործերից, որոնց մասին «Ինտերնեշնլ ՓԵՆ» գրողների միջազգային կազմակերպության անգլիական մասնաճյուղն իր մտահոգությունն է արտահայտել, նշելով, որ դրանց թիվը «տագնապալի» ծավալների է հասնում: Ներկայումս ավելի քան 100 գրողների, լրագրողների եւ հրատարակիչների դեմ դատական հայցեր են ներկայացված:

Եվրամիությանն անհապաղ անդամակցելու մղումից դրդված՝ Անկարայի կառավարությունը զուր փորձում է նվազեցնել նման «աղմկարար» միջադեպերի քանակը, բայց քաղաքագետներն ու դատախազությունը զինվորականների աչալուրջ հսկողության ներքո դեռեւս «զգայուն» են մնում երկրի տարածքային ամբողջականությանը սպառնացող ամեն մի փորձի հանդեպ:

«Ինտերնեշնլ ՓԵՆ»-ը հիասթափված է խոսքի ազատությունը սահմանափակող օրենքներում միայն չնչին փոփոխություններ տեսնելով: Որոշ դեպքերում այդ սահմանափակումներն ու ճնշումները նույնիսկ ավելացել են, նշվել է կազմակերպության զեկուցագրում:

Կազմակերպության անգլիական մասնաճյուղի մեջ են մտնում հայտնի գրողներ եւ հասարակական գործիչներ. Մարգարետ Դրեբլը, լեդի Անտոնիա Ֆրեյզերը, սըր Թոմ Ստոպպարդը եւ Դեյվիդ Լոջը, որոնք այս տարվա հունվարին ֆաքսով դիմել էին Թուրքիայի նախագահ Բյուլենթ Էջեւիթին՝ Զարաքոլուի եւ Ասանի դեմ մեղադրանքները հանելու խնդրանքով:

Ըստ «Գարդիան» թերթի հոդվածագրի, ավտոբուսի վարորդի պարագան էլ ավելի զայրացուցիչ է: Սուլհաթթին Օնենին 45 ամսվա բանտարկության են դատապարտել ավտոբուսում քրդական երաժշտություն միացնելու համար: Նրա բախտը պարզապես չի բերել. վերջին ուղեւորը եղել է մի սերժանտ, որը տանել չի կարողացել «անջատողական քարոզչությունը»:

Ավելացնենք, որ Զարաքոլուն միջազգային պաշտպանություն էր վայելում եւ 1998 թ.-ին արժանացել էր «Հրատարակելու ազատություն» մրցանակին՝ Ֆրանկֆուրտի գրքերի տոնավաճառում, բայց չէր կարողացել ստանալ մրցանակը, քանի որ իշխանությունները նրանից վերցրել էին անձնագիրը:

Հ. Օ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ջավախքի «Վիրք» կուսակցությունը հավանաբար կբոյկոտի ընտրությունները

Ջավախքում գործող հայկական «Վիրք» կուսակցությունը, որին Վրաստանի արդարադատության նախարարությունը չի գրանցում, եւ որը մոտ օրերս իր հայկական անունը կփոխարինի վրացականով՝ «Ջարի», հավանաբար կբոյկոտի հունիսի 2-ին կայանալիք Վրաստանի տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները: «Վիրքի» առաջնորդներից Դավիթ Ռստակյանը ընտրությունները բոյկոտելու կազմակերպության ցանկությունը պայմանավորել է Վրաստանի «Ընտրական օրենսգրքի» «հակաժողովրդական բնույթով»: «Վիրքը» ընտրություններին մասնակցելու կամ բոյկոտելու վերջնական որոշում կկայացնի եկող մի քանի շաբաթվա ընթացքում: Ռստակյանը «Փրայմ նյուս» գործակալությանն ասել է, որ Վրաստանի հատուկ ծառայություններն ընտրություններից առաջ «հավաքագրում» են թեկնածուներին:

Պատգամավորն առաջարկում է Բաքվում կանգնեցնել Հեյդար Ալիեւի արձանը

Միլլի մեջլիսի պատգամավոր, նախկինում ոչնչով աչքի չընկած Սիադ Աբիեւն անցնող շաբաթ հայտնվեց Ադրբեջանի ԶԼՄ-ների ուշադրության կենտրոնում: Շաբաթվա խորհրդարանի նիստում Աբիեւը հանկարծ հիշել է, որ Հեյդար Ալիեւի ծննդյան օրն է: Պատգամավորն առաջարկել է Բաքվում կանգնեցնել Հեյդար Ալիեւի արձանը: Աբիեւի ասելով, արձան կանգնեցնելու մտահղացումն իրենը չէ, այլ՝ իր ընտրողների պահանջը: Նիստին ներկա պատգամավորները ոչ մի կերպ չեն արձագանքել, ինչը Բաքվի թերթերին թույլ է տվել եզրակացնել, որ ժողովրդի ընտրյալների լռությունը համաձայնության նշան է:

Հիշեցնենք, որ լրացավ Հեյդար Ալիեւի 79-ամյակը:

Չավեսն ԱՄՆ-ին մեղադրում է հեղաշրջման փորձի մեջ

Վենեսուելայի նախագահ Հուգո Չավեսը ապրիլի 11-ին տեղի ունեցած զինվորական հեղաշրջման փորձից մեկ ամիս հետո բրիտանական BBC հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում ընդգծել է, որ ինքն ապացույցներ ունի, որոնց համաձայն ամերիկացի զինվորականները հանդիպում են ունեցել վենեսուելացի խռովարարների հետ: «Ես գրավոր ապացույցներ ունեմ, թե Կարակասում ԱՄՆ դեսպանության երկու զինվորական կցորդները երբ են մտել խռովարարների կենտրոնակայան եւ երբ են դուրս եկել այնտեղից: Ինձ հայտնի են նրանց անունները, գիտեմ, թե ում հետ են խոսել, կան նույնիսկ տեսաերիզ եւ լուսանկարներ», հայտարարել է Վենեսուելայի նախագահը:

Նախագահի խոսքերը հաստատում են կառավարամետ Սոցիալիստական շարժման պատգամավոր Ռոխեր Ռոնդոնի ապրիլի վերջին տված այն տեղեկատվությունը, թե ԱՄՆ դեսպանության երկու զինվորական կցորդներ՝ գնդապետ Ռոնալդ Մքեմոնը եւ փոխգնդապետ Ջեյմս Ռոջերսը հեղաշրջման փորձի գիշերը եղել են ցամաքային զորքերի կենտրոնակայանում: Այն ժամանակ պաշտոնական Վաշինգտոնը մերժել էր մեղադրանքը, լոկ խոստովանելով, որ գնդապետ Մքեմոնը որպես դիտորդ ապրիլի 13-ին ներկա է եղել խռովարար գեներալ Էֆրաին Վասկեսի մամլո ասուլիսին:

Ըստ երեւույթին, նախագահ Հուգո Չավեսը որոշել է վերջնականապես լույս սփռել տվյալ պատմության վրա: «Լիբերասիոն» թերթն այս կապակցությամբ գրում է, որ ամերիկյան վարչակազմը երբեք չի թաքցրել թերահավատությունը Վենեսուելայի նախագահի հանդեպ, որին նույնիսկ համարում է «չարիքի առանցքի» երկրների համակիր: Վենեսուելան աշխարհում նավթ արդյունահանող խոշորագույն երկրների մեջ 4-րդ տեղն է զբաղեցնում, իսկ նախագահ Չավեսը սերտ հարաբերություններ է հաստատել Իրաքի, Իրանի եւ Լիբիայի հետ: Ապրիլի 11-ի հեղաշրջման ընթացքում Չավեսի ձերբակալությունից հետո ԱՄՆ-ը համերաշխություն հայտնեց «վենեսուելացի ժողովրդին» եւ միայն երկու օր անց՝ Չավեսի վերադարձից հետո, դատապարտեց հեղաշրջման ձախողված փորձը:

Վերոհիշյալ պատգամավոր Ռոնդոնի խոսքերով, կարճ ժամանակով ձերբակալված եւ ապա փախուստի դիմած երկու վարձկաններից մեկը եղել է սալվադորցի, մյուսը՝ ամերիկացի: Պենտագոնը քննություն է սկսել պարզելու, թե իրո՞ք ամերիկացիներ են մասնակցել հեղաշրջման փորձին: Հայտնի է, որ խռովության ընթացքում ԱՄՆ դեսպան Չառլզ Շապիրոն հանդիպում է ունեցել իշխանությունը տիրած խռովարար Պեդրո Կարմոնայի հետ, որը մինչ այդ վենեսուելացի ձեռնարկատերերի առաջնորդն էր: ԱՄՆ պետդեպարտամենտը չի ժխտել հանդիպման փաստը, իսկ հեղինակավոր «Նյուզուիք» հանդեսը նույնիսկ բացահայտել է Վաշինգտոնի եւ խռովարարների սերտ կապերը: Հանդեսի տվյալներով, խռովության ենթադրյալ ֆինանսիստներից մեկը՝ մամուլի մագնատ Գուստավո Ցիսներոսը, Ջորջ Բուշ ավագի «ձկնորսության ընկերն է»:

Կարակասում ոմանք փորձում են մեղմել կասկածները: Այսպես, 5-րդ հանրապետության շարժման նախագահամետ պատգամավոր Խուան Բառետոն գտնում է, որ հեղաշրջման մեջ ԱՄՆ-ը եղել է «ժողովրդավարության կողմում»: Մինչդեռ նախագահ Չավեսը նվազ զիջողամիտ է. «Եթե պարզվի, որ ԱՄՆ կառավարությունը մասնակցել է պետական հեղաշրջմանը, դա հիասթափեցնող փաստ կլինի: Աշխարհը ցավով կբացահայտի, որ ժողովրդավարություն քարոզող պետությունը պաշտպանում է նաեւ հրեշավոր արարք», հայտարարեց նա BBC-ին:

ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՇԻՇՅԱՆ

ԱՄՆ-ում մահացել է իտալական մաֆիայի «կնքահայրը»

ԱՄՆ-ում 98 տարեկանում մահացել է այդ երկրում իտալական մաֆիայի «կնքահայր» Ջո Բոնաննոն: Նա երբեք քրեական պատասխանատվության չէր ենթարկվել: Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ Բոնաննոն մահացել է շաբաթ օրը, Արիզոնայի նահանգի Տուսոն քաղաքի հիվանդանոցում: Ծնունդով սիցիլիացի «կնքահայրը» 20-ական թթ. կեսերին հիմնել էր «հինգ ընտանիքների» ընկերակցությունը, որն ահուսարսափի մեջ էր պահել նախ Նյու Յորքը եւ ապա ամբողջ ԱՄՆ-ը: «Արիզոնա դեյլի ստար» թերթին տված հարցազրույցում Ջո Բոնաննոյի որդի Սալվատորեն հորն անվանեց «վերջին վկան այն ժամանակաշրջանի, երբ կերտվում էր Ամերիկայի պատմությունը»:

Պ. Ք.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Սեւակի, մեր, մեր ժամանակի մասին

Վարդգես Բաբայանի «Երկինք եւ երկիր» գիրքը

Ուրիշի դաշտ չի մտել, ուրիշի այգուց խնձոր չի գողացել, ուրիշի փառքին աչք չի ունեցել։ Իր կյանքն է ապրում, իր գիրքն է գրում, որ ուրիշ մեկի գրի հետ չես շփոթի։ Վարդգես Բաբայանն է՝ հայ գրականության նվիրյալ մշակներից մեկը, ով երբեք փառք չի ակնկալել, լուռ ու խոնարհ իր գործն է արել, իր մասին է գրել, թե ուրիշների՝ իր մասին համեստ է գրել։ Վկայությունն այս նոր գիրքն է՝ «Երկինք եւ երկիր»։ Հեղինակը շնորհակալ է ՀՀ ներկայիս փոխվարչապետ, նախկինում Արարատի մարզպետ Հովիկ Աբրահամյանին եւ Արտաշատի քաղաքապետ Վարդգես Հովակիմյանին գրքի տպագրությունը հովանավորելու համար։ «... Ժամանակն ինձ համար խորթ մայր է եղել, եթե չասեմ՝ բռնակալ։ Եվ ոչ միայն ինձ համար։ Շատ արժեքներ կորան ժամանակի ամենակուլ երախում...»,- գրում է գրքի առաջաբանում Վարդգես Բաբայանը։ Եվ որպեսզի ամեն ինչ անվերադարձ չկորչի, բանաստեղծը փորձում է վերակենդանացնել հիշատակները. «Իմ կյանքի ճանապարհին ես բազում առիթներ եմ ունեցել շփվելու մեր մշակույթի նշանավոր գործիչներից շատերի հետ։ Դրանք եղել են իմ կյանքի աստղային ժամերը։ Այսօր արդեն, տարիներ հետո, երբ նրանք հեռացել են երկրային կյանքից, ամեն մի հուշ, ամեն մի նրբագիծ ոգեկոչում է նրանց, ամբողջացնում նրանց դիմանկարները»։ Այդպես լրացվում են մեր մեծերի դիմապատկերները. Ավետիք Իսահակյան, Մարտիրոս Սարյան, Ստեփան Զորյան, Նաիրի Զարյան, Հովհաննես Շիրազ եւ իհարկե՝ Պարույր Սեւակ՝ իր գրեթե հայրենակիցը, իր համակուրսեցին (Մոսկվայի Մ. Գորկու անվան գրականության ինստիտուտում սովորելիս)։ Իսկական նովելային իրադարձություններ կան։ Մեջբերենք մեկը, որը պատմում է Արտաշատի իր տանը Հովհաննես Շիրազին հյուրընկալելու մասին։ Գիշերը քնել ենք, ու առավոտյան...

«... Չենք ուզում վեր կենալ, բայց արեւը խուտուտ է տալիս։ Հագնվում ենք։ Գուլպաները հագնելիս, Շիրազը հանկարծ շեշտակի նայեց ինձ։ Իսկ երբ կտրից իջանք ցած, լուռումունջ մոտեցավ մորս, ձեռքը մոտեցրեց շուրթերին ու համբուրեց... Ես զարմացել էի՝ ի՞նչ պատահեց։ Հետո իմացա, որ մայրս վաղ առավոտյան, երբ դեռ քնած ենք եղել, զգուշորեն վերցրել է նրա ծակ գուլպաները, կարկատել ու դրել նույն տեղը՝ բարձի մոտ...»։

Սա մի՞թե նովել չէ։

Հովհաննես Շիրազի մասին մեկ-երկու նկատառում ունի Վարդգես Բաբայանը։ Ահա մեկը. **«Ոչ ոք զերծ չէ մարդկային թուլություններից։ Բայց ես չեմ ուզում այդ թուլությունները չափանիշ դարձնել։ Մարդիկ կան, որ միայն Աքիլեսի գարշապարն են տեսնում։ Շիրազը մեր պոեզիայի Աքիլեսն է, որն իր անունը փառաբանեց ստեղծագործական բազմաթիվ սխրանքներով...»։** Ու այս ամենը ապացուցում, համոզիչ է դարձնում կոնկրետ իրադարձությունների, դեպքերի նկարագրություններով։

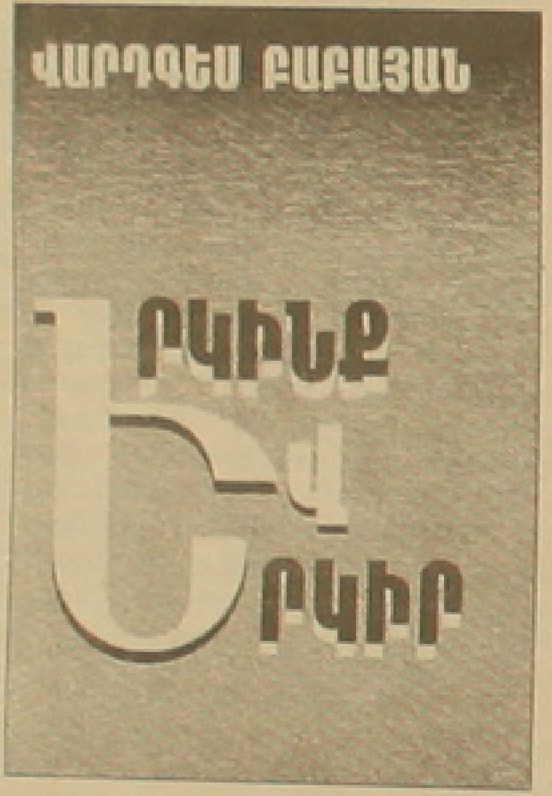

Պարույր Սեւակի հետ Վարդգես Բաբայանը երկար ճանապարհ է անցել՝ 1951-ից սկսյալ։ Պարույր Սեւակի մասին շատերն են գրել ու շատ են գրել, նաեւ նրանք, ովքեր ամեն ինչ արեցին նրա դեմ։ Բոլորին գիտենք ու հիմա ամաչում ենք, որ իրենք էլ են Պարույր Սեւակին «Իմ Պարույր» կոչում կամ իրենց չեղած հոր ու մոր հիշատակներով երդվում, որ փրկել են Սեւակի «Եղիցի լույսը»։ Գիտեն, որ գիտենք, բայց չեն ամաչում ու շարունակում են գրել, հուշեր պատմել։ Հազվագյուտ մարդիկ կան, որ անմեղ են եղել Սեւակի տառապանքներում։ Նրանցից մեկը Վարդգես Բաբայանն է, ուստի ճիշտ է նրա գիրը, շիտակ։ Ճիշտ ու շիտակ է նաեւ բանաստեղծի կյանքի ճակատագրական պահերը նկարագրելիս։ Հուշեր է մեզ ներկայացնում Վարդգես Բաբայանը, հատկապես մոսկովյան ուսումնառության տարիներից։ Նուրբ հարցեր կան կապված Համիկ Տարոնյան մի տիկնոջ հետ, որն ամեն կերպ ցանկանում էր Սեւակի կենսագրության մեջ մտնել, նույնիսկ աղջիկ զավակ ունեցավ՝ Անահիտ անունով եւ, Սեւակը, ճարահատյալ, այդ աղջկա հայրանվան տեղում իր անունը գրեց։ Լարված ժամանակներ, պրկված ջղեր, որոնք անհետեւանք չէին կարող անցնել Սեւակի համար... Վարդգես Բաբայանի գրքում շատ նուրբ հարցերի մասին է խոսվում, շատ մանրամասներ են բացվում, բայց՝ կրտսեր եղբոր սիրով ու երկյուղածությամբ, չափի մեծագույն զգացողությամբ, որովհետեւ խոսում է ոչ թե ինչ-որ մեկի, այլ հենց Պարույր Սեւակի մասին, մի մարդու մասին, որին «ժամանակը կշեռքով էր տրված՝ գրամ-գրամ, իսկ նա փթերով էր բաշխում բոլորին...»։

Ո՞վ սպանեց Սեւակին։ Այս հարցը մինչեւ օրս փորձում ենք պարզել։ Վարդգես Բաբայանի գրքում մի փոքրիկ դրվագ կա.

«Կուսակցական մի բոս ինձ ասաց.

– Եթե ես այդքան ուժ ունենայի, Երեւանի Լենինի հրապարակում մի կախաղան կսարքեի եւ կկախեի Պարույր Սեւակին...

Ես սարսափած նայեցի նրան.

– Բայց ինչի՞ համար։

– Այդպես է պետք...

Ես նայեցի նրա դիվաբնակ աչքերին եւ համոզվեցի, որ նա ընդունակ է դրան»։

Այսպես, բանաստեղծին կախում էին ու շարունակում են կախել։ Եվ ոչ միայն կուսակցական բոսերը։

Վարդգես Բաբայանի տագնապն այս դեպքում լիովին հասկանալի է։

... Կարելի է անվերջ հատվածներ մեջբերել Վարդգես Բաբայանի «Երկինք եւ երկիր» գրքից։ Եվ ոչ միայն հուշերի գիրք է սա։ Այսօրվա գնահատականն էլ կա, հիշական ավերածություններ արձագանքը, որը տրված է ազնիվ գրագետի ծիգ կեցվածքով։ Մեր մասին, մեր ժամանակի մասին է այս գիրքը, որը դասագրքային արժեք կարող է դառնալ ճշմարիտ մտավորականի համար։

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Ուշագրավ համերգ՝ նվիրված Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի 80-ամյակին

Օրերս Կամերային երաժշտության տանը տեղի ունեցավ համերգ՝ նվիրված Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի 80-ամյակին։

Անսամբլային երաժշտությունը դժվարին ու գրավիչ այն ժանրն է, որը հազվադեպ է հնչում մեր բեմերից։ Անշուշտ, նաեւ այդ պատճառով էր պայմանավորված լեփ-լեցուն դահլիճի բացառիկ ջերմ ընդունելությունը, որին արժանացան Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի ասպիրանտ, դաշնակահարուհի Կամիլան (ղեկավար՝ պրոֆ. Անուշ Մարգարյան) եւ բուհի դասախոս, ջութակահար Շահեն Շահինյանը։ Հետաքրքրական էր համերգի ծրագիրը, որում ընդգրկված էին Պ. Հինդեմիթի, Յ. Ս. Բախի, Ս. Ֆրանկի Սոնատները։

Երաժշտական տարբեր ուղղությունների պատկանող այս ստեղծագործությունները հնչեցին ճշգրիտ ոճային մեկնաբանմամբ, հնչունային գունեղ երանգավորումներով, տեխնիկական բարձր պրոֆեսիոնալիզմով եւ անսամբլային կուռ զգացողությամբ։

...Այս եւ եկող՝ 2003 թվականները մեր մշակութային բնագավառում անցնելու են հայ երեւելի երաժշտական կրթօջախի հոբելյանի նշանաբանով։ Եվ Կամիլայի ու Շահեն Շահինյանի հիշատակած անսամբլային համերգը՝ Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիային ընծայված բազում ու այլազան միջոցառումների մեկնարկներից մեկն էր։

Ռ. Մ.

ՎԵՐԱԾՆՎՈՂ ԵՐԵՎԱՆ

Նիկոլ Քիդմանը՝ իր ողջ հմայքով

«Հոբելյարը» ֆիլմը «Նաիրի» կինոթատրոնում

10 տարուց ավելի հայ կինոհանդիսատեսը «մի դաստա խառը կանաչու» օրինակով ամերիկյան (հատկապես՝ ամերիկյան) կինոնկարներ էր նվեր ստանում։ Ում մտքով ինչ անցներ, ով կարողանար միջազգային շուկայի հետնախորշում առեւտուր անել՝ բերում, մեր աչքին, ուղեղին էր փաթաթում ամենաանճաշակ, հայոց ազգային կերպարանք ու հոգեբանություն, մարդկային նորմալ մտածողություն կաթվածահարող կինոնկարներ։ Ու մեզ մնում էր սոսկ հեռավոր պատկերացում կազմել համաշխարհային կինոյի մեր ժամանակի լավագույն նմուշների մասին, այն էլ՝ շնորհիվ ռուսական հեռուստաալիքների։ Հազար անգամ գրեցինք, որ այս ոլորտում եւս ՀՀ մշակույթի նախարարությունը պիտի տեր լինի իրավիճակին։ Բայց նախարարությունը սարեր է գնացել, չկա, իր մասին իմաց չի տալիս։ Ու, ստիպված, «Նաիրի» կինոթատրոնի փոքրիկ կոլեկտիվը մի ողջ նախարարության կարեւոր գործերից մեկն է կատարում։ Չէ, չէ, կինոթատրոնի շենքը ջրի գնով չի վաճառում «բազար» կամ ավտոսրահի բացողներին։ Ոչ էլ սեռական ակտերը, արվամոլների, լեսբուհիների կյանքի մանրամասները պատկերող տեսաժամեր է ապահովում։ Ո՛չ։ Թեեւ դժվարությամբ, բայց փորձում է համաշխարհային (այդ թվում նաեւ՝ ամերիկյան) կինոյի բարձրարժեք գործեր հրամցնել կինոյի համը կորցրած հանդիսատեսին։

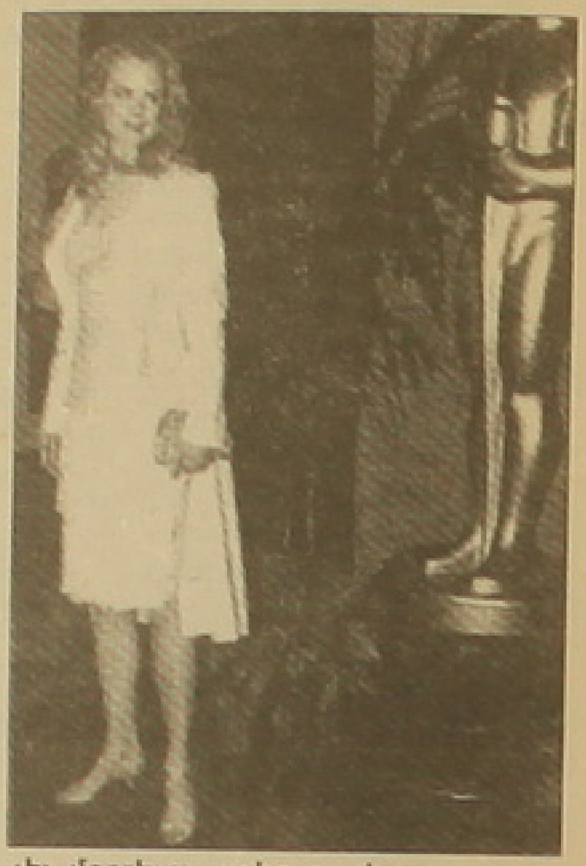

Այս անգամ եւս։

Մայիսի 10-ից մինչեւ 23-ը ցուցադրվում է Ջեզ Բաթերուորթի «Հոբելյարը» ֆիլմը, որի գլխավոր դերերում նկարահանվել են Նիկոլ Քիդմանն ու Բեն Չապլինը։ Ռոմանտիկ կատակերգության ժանրին համապատասխան այս գործը հետաքրքրական է ոչ միայն դերասանական վարպետ խաղով, այլեւ իրադրությունների եւ իրավիճակների անհեթեթությամբ, որոնք ոչ միայն ծիծաղ են պատճառում հանդիսատեսին, այլեւ մտորելու առիթ տալիս։

Երիտասարդ բանկային ծառայողը (Բեն Չապլին) որոշում է ամուսնանալ։ Ընտրության ճանապարհներն, իհարկե, շատ են։ Բայց Չապլինի հերոսն ընտրում է ամենահեշտ ուղին՝ ծանոթություն ինտերնետի միջոցով։ Եվ ահա, հեռավոր ու անծանոթ Ռուսաստանից ժամանում է նրա ընտրյալը՝ շլացուցիչ գեղեցկության տեր Նադյան։ Նիկոլ Քիդմանի հերոսուհին ոչ մի բառ անգլերենով արտասանել չի կարող, չգիտե։ Նա, սակայն, գիտե ծխախոտ ծխախոտի հետեւից ծխել։ «Ոչինչ, մտածում է բանկային ծառայողը, ժամանակի ընթացքում ամեն ինչ իր տեղը կընկնի»։ Սակայն ժամանակն ավելի է խառնում իրավիճակը։ Նադյայից անմիջապես հետո ժամանում են նրա սարսափելի եղբայրները։ Ու ամեն ինչ խառնվում է իրար...

Ծիծաղե՞ս, տխրե՞ս... Չես կարող հասկանալ։ Կարեւորն այն է, որ բարձրաճաշակ կինոնկար է մատուցվում։ Ու այս ամենը՝ այս անգամ եւս «Նաիրի» կինոթատրոնի կոլեկտիվի ջանքերով։

Ս. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐՑԱԽՈՒՅԶ

Սերվանտեսի «Դոն Քիշոտը» մարդկության լավագույն ստեղծագործությունն է

Մարդկության պատմության ընթացքում գրված լավագույն ստեղծագործությունը որոշելու համար Օսլոյի Նոբելյան ինստիտուտը հարցում է անցկացրել, ըստ որի պարզվել է, որ աշխարհի ճանաչված գրողների կարծիքով, դա Միգել Սերվանտեսի «Դոն Քիշոտը» վեպն է։ Հարցմանը մասնակցած հիսուն երկրների հարյուր հանրահայտ գրողներից՝ Սալման Ռուշդի, Միլան Կունդեր, Ջոն Իրվինգ, Նադին Գորդիմեր, Նորման Մեյլեր եւ այլք, պահանջվել է թվարկել համաշխարհային գրականության տասը լավագույն ստեղծագործությունները։ Հարցվածների կեսից ավելին առաջին տեղում են դասել «Դոն Քիշոտը»։ Ներկայացված գրքերի ցանկում եղել են Հոմերոսի «Իլիականն ու Ոդիսականը», Շեքսպիրի երեք պիեսները, Լեւ Տոլստոյի «Պատերազմ եւ խաղաղությունը» եւ «Աննա Կարենինան», Դոստոեւսկու մի քանի վեպերը, ինչպես նաեւ Գաբրիել Գարսիա Մարկեսի, Ուիլյամ Ֆոլքների, Ֆլոբերի, Թոմաս Մանի եւ Ֆրանց Կաֆկայի ստեղծագործությունները։

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

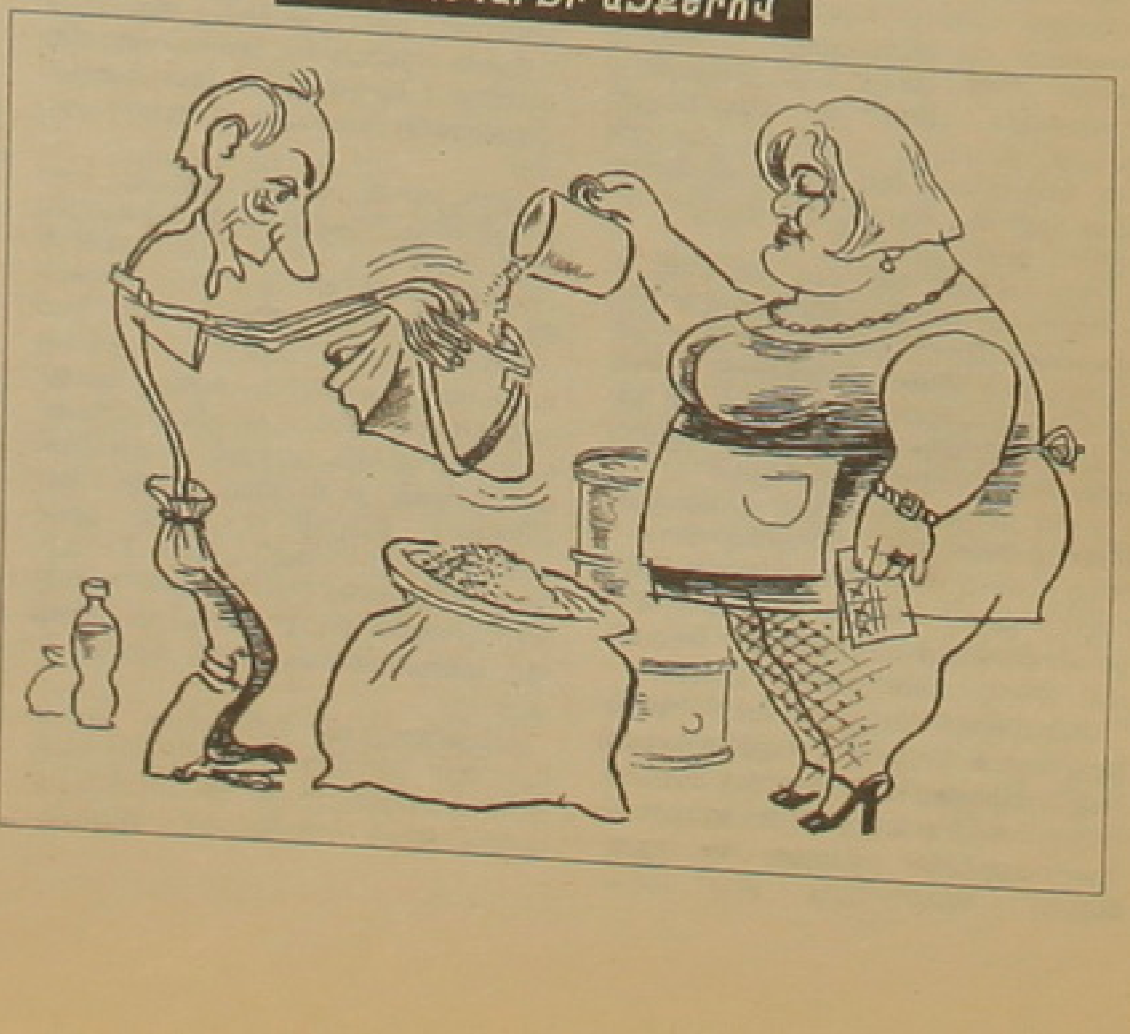

Մարզական

Սկիզբը՝ թիվ 84-ում

Քառորդ եզրափակիչ հանդիպումներն աչքի ընկան պայքարի արտակարգ լարվածությամբ. չորս խաղերից երեքի ելքը վճռեցին 11 մ հարվածաշարերը: Այդ հանդիպումներից ամենագրավիչը Ֆրանսիայի եւ Բրազիլիայի հավաքականների մրցավեճն էր: Մասնագետների կարծիքով դա եզրափակիչին արժանի հանդիպում էր: Երկու թիմերն էլ հոյակապ ֆուտբոլ ցուցադրեցին: Հաշիվը բացեց Կարեկան, սակայն մինչեւ ընդմիջում Պլատինին վերականգնեց հավասարակշռությունը: Խաղի լարվածությունն իր գագաթնակետին հասավ 76-րդ րոպեին, երբ բրազիլացիները 11 մ հարվածի իրավունք ստացան: Փորձառու Զիկոյի նյարդերը տեղի տվեցին: 11 մ հարվածաշարում էլ ամեն ինչ վճռեցին ֆուտբոլիստների նյարդերը: Նույնիսկ Պլատինին եւ Սոկրատեսը չիրացրին 11 մ հարվածները: Բախտը ժպտաց ֆրանսիացիներին: Այսպես բրազիլացիները չկրելով ոչ մի պարտություն, հերթական անգամ մնացին առանց պարգեւների:

Վերադարձ չեմպիոնական բարձունք

1986 թ. աշխարհի չեմպիոն Արգենտինայի հավաքականը:

Մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել Անգլիայի եւ Արգենտինայի հավաքականների խաղը: Իր վճռորոշ դերը խաղաց արգենտինացիների առաջատար Դիեգո Մարադոնան, որի խփած 2 գնդակները կիսաեզրափակիչի ուղի հարթեցին թիմի համար: Ճիշտ է, գոլերից մեկը նա խփեց ձեռքով, սակայն մրցավարը հաշվեց գոլը: Ի պատասխան մամուլում իր հասցեին հնչած մեղադրանքներին, Մարադոնան հայտարարեց, որ դա Աստծո ձեռքն էր: Ինչեւէ, Մարադոնան իրեն գերազանց դրսեւորեց նաեւ բելգիացիների հետ կիսաեզրափակիչ խաղում՝ դառնալով մրցակցի դարպասը խփած 2 գոլերի հեղինակ: Եզրափակիչի մյուս ուղեգիրը բաժին հասավ ԳՖՀ ֆուտբոլիստներին, որոնք 2:0 հաշվով պարտության մատնեցին ֆրանսիացիներին: Վերջիններս գրավեցին 3-րդ տեղը՝ հաղթելով բելգիացիներին (4:2):

Հունիսի 29-ին Մեխիկոյի «Ացտեկ» մարզադաշտում Արգենտինայի եւ ԳՖՀ-ի հավաքականները վիճարկեցին «Աշխարհի գավաթը»: Ֆրանց Բեկենբաուերի գլխավոր մտահղացումը մրցակցի գլխավոր հարվածային ուժի՝ Մարադոնայի վնասազերծումն էր: Դա ինչ-որ չափով հաջողվեց գերմանացիներին, որոնք հսկողության տակ առնելով Մարադոնային, թույլ չտվեցին նրան գոլ խփել: Սակայն նրանք հաշվի չէին առել, որ բացի Մարադոնայից, արգենտինացիների կազմում խաղում էին բարձրակարգ հարձակվողներ Բուրուչագան եւ Վալդանոն: Բրաունի եւ Վալդանոյի խփած գոլերի շնորհիվ արգենտինացիները հաշվի մեջ առաջ անցան: Թվում էր, թե ԳՖՀ հավաքականը տանուլ է տվել խաղը: Բայց հերթական անգամ գերմանական հզոր «մեքենան» աչքի ընկավ կամային հատկանիշներով: Նախ Ռումենիգեն, ապա Ֆյոլլերը գրավեցին արգենտինացիների դարպասը՝ հավասարեցնելով հաշիվը: Խաղավարտին մնում էր 8 րոպե, եւ շատերը հակված էին այն մտքին, որ հարկ կլինի լրացուցիչ ժամանակ հաղթողին որոշելու համար: Բայց այս անգամ էլ Մարադոնան իր վճռորոշ խոսքն ասաց: Խաղավարտից 5 րոպե առաջ նրա հիանալի փոխանցումով Բուրուչագան խփեց հաղթական գնդակը: Կառլոս Բիլարդոյի գլխավորությամբ Արգենտինայի հավաքականը չորսամյա ընդմիջումից հետո կրկին իրեն վերադարձրեց աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Այդ հաջողությունում, անկասկած, մեծ էր Դիեգո Մարադոնայի ավանդը, որը Մեքսիկայում լիովին դրսեւորեց ֆուտբոլային իր տաղանդը եւ արժանիորեն ճանաչվեց առաջնության լավագույն ֆուտբոլիստ: Նրան հանձնվեց «Ոսկե գնդակ» մրցանակը: 2-րդ եւ 3-րդ տեղերը գրավեցին ԳՖՀ-ի հավաքականի դարպասապահ Շումախերը եւ դանիացի հարձակվող Էլկյաերը: Ինչպես եւ նախորդ երկու առաջնություններում, այս անգամ էլ առաջնության լավագույն ռմբարկուի հաշվին գրանցվեց 6 գոլ: Արդյունավետ խաղով աչքի ընկավ անգլիացի Գարրի Լինեկերը: Աշխարհի 13-րդ առաջնությունում էլ ավանդույթը չխախտվեց. ամերիկյան մայրցամաքում հաջողությունն ուղեկցեց հարավամերիկացիներին: Հարավային Ամերիկա-Եվրոպա յուրօրինակ մրցավեճի հաշիվը դարձավ 7:6:

ԱՌԱՋՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

1/4 եզրափակիչ

Բրազիլիա-Ֆրանսիա՝ 1:1 (1:1), 3:4՝ 11 մ
Կարեկա (17), Պլատինի (41)
ԳՖՀ-Մեքսիկա՝ 0:0, 4:1՝ 11 մ
Իսպանիա-Բելգիա՝ 1:1 (0:1), 4:5՝ 11 մ
Կուլեմանս (34), Սենյոր (84)
Արգենտինա-Անգլիա՝ 2:1 (0:0)
Մարադոնա (51, 55), Լինեկեր (81)

Կիսաեզրափակիչ

ԳՖՀ-Ֆրանսիա՝ 2:0 (1:0)
Բրեմե (9), Ֆյոլլեր (90)
Արգենտինա-Բելգիա՝ 2:0 (0:0)
Մարադոնա (52, 63):

Հանդիպում 3-րդ տեղի համար

Ֆրանսիա-Բելգիա՝ 4:2 (2:1)
Կուլեմանս (11), Ֆերերի (27), Պապեն (43), Կլասեն (73), Ժենգինի (104), Ամորո (111՝ 11 մ):

Եզրափակիչ

Արգենտինա-ԳՖՀ՝ 3:2 (1:0)

Մեխիկո, «Ացտեկ» մարզադաշտ, 114.500 հանդիսական, 29 հունիսի:

Մրցավար՝ Արպի Ֆիլյո (Բրազիլիա):

Արգենտինա- Պումպիդո, Ռուջերի, Բրաուն, Կուսիուֆո, Օլարտիկոեչեա, Բատիստա, Խիուստի, Բուրուչագա (Տրոբիանի, 90), Էնրիկե, Մարադոնա, Վալդանո:

ԳՖՀ- Շումախեր, Բրեմե, Ֆյորստեր, Յակոբս, Բրիգել, Բերտոլդ, Էդեր, Մաթեուս, Մագաթ (Հյոնես, 62), Ռումենիգե, Ալոֆս (Ֆյոլլեր, 46):

Գոլերը՝ Բրաուն (22), Վալդանո (56), Ռումենիգե (74), Ֆյոլլեր (82), Բուրուչագա (85):

Ռմբարկուները

Լինեկեր	Անգլիա	6
Մարադոնա	Արգենտինա	5
Կարեկա	Բրազիլիա	5
Բուտրագենյո	Իսպանիա	5

Խորհրդանշական հավաքականը

Շումախեր (ԳՖՀ), Ժոսիմար (Բրազիլիա), Բոսի (Ֆրանսիա), Բատիստոն (Ֆրանսիա), Ամորո (Ֆրանսիա), Ֆեռնանդես (Ֆրանսիա), Բուրուչագա (Արգենտինա), Պլատինի (Ֆրանսիա), Վալդանո (Արգենտինա), Կարեկա (Բրազիլիա), Մարադոնա (Արգենտինա):

ՖՈՒՏԶԱԼ

«Հայքի» հաղթարշավը շարունակվում է

Ֆուտզալի ՀՀ առաջնությունում հաջող ելույթներն է շարունակում «Հայքը»՝ տոնելով 12-րդ անընդմեջ հաղթանակը: «Հայքը» կրկին աչքի ընկավ արդյունավետ գրոհներով՝ 21-4 հաշվով պարտության մատնելով «Դավթաշենին»: Առանձնապես աչքի ընկան Սուրեն Չախալյանը (6 գոլ) եւ Արսեն Խանամիրյանը (5): Արդյունավետությամբ աչքի ընկավ նաեւ «Պոլիտեխնիկը», որը եւս 21 գոլ խփեց «Քոլեջի» դարպասը՝ սեփականն ընդունելով 6-ը: Թեժ մրցավեճ ծավալվեց «Գյումրի»-«Արաքս» խաղում (8-7): «Գուգարքը» հյուրընկալվելիս 3 անպատասխան գնդակ ուղարկեց «Յունիքսի» դարպասը, իսկ «Աջափնյակը» հաղթեց «Գավառին» (8-3):

Ռմբարկուները

Վարդան Խաչատրյան («Գուգարք»)	47
Ռոբերտ Երզնկյան («Արաքս»)	28
Գեւորգ Սիմոնյան («Դավթաշեն»)	26
Հովհաննես Հովակիմյան («Գավառ»)	25
Արսեն Խանամիրյան («Հայք»)	24
Զոհրապ Նիազյան («Հայք»)	23
Ստյոպա Մկրտչյան («Գյումրի»)	20

ՄՐՑԱՇԱՐԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Հայք	12	12	0	0	144-38	36
2. Գուգարք	12	10	1	1	120-36	31
3. Պոլիտեխնիկ	12	9	0	3	102-47	27
4. Յունիքս	12	6	2	4	59-52	20
5. Գյումրի	12	6	1	5	83-74	19
6. Գավառ	12	4	0	8	67-99	12
7. Դավթաշեն	12	4	0	8	65-140	12
8. Արաքս	12	3	1	8	62-70	10
9. Աջափնյակ	12	3	1	8	58-103	10
10. Քոլեջ	12	0	0	12	60-161	0

Երկար սպասված հաղթանակ

Հռոմում անցկացված թենիսի խոշոր մրցաշարն ավարտվեց Անդրե Աղասու հաղթանակով: Վճռական հանդիպումը նա շահեց Թոմի Հաասից (6-3, 6-3, 6-0): Այդ հաջողության շնորհիվ Աղասին թենիսիստների համաշխարհային դասակարգման ցուցակում տեղափոխվեց 2-րդ հորիզոնական: Հաղթանակի համար Աղասին ստացավ 372 հազար դոլար: Հետաքրքիր է, որ վերջին անգամ Հռոմում ամերիկացի թենիսիստներից հաջողությունն ուղեկցել էր Փիթ Սամփրասին 1994 թ.: Աղասու համար եւս այս հաղթանակն անչափ արժեքավոր էր: Այդ հաջողությանը նա սպասել էր ամբողջ 13 տարի: 1989 թ. 19-ամյա Աղասին Հռոմի մրցաշարի եզրափակչում 5 խաղափուլում համառ պայքարում զիջել էր արգենտինացի Ալբերտո Մանչինիին:

Աղասին ընթացիկ մրցաշրջանում 3-րդ մրցաշարը շահեց: «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարերի յոթակի հաղթողը հունվարին վնասվածքի պատճառով չմասնակցեց Ավստրալիայի բաց առաջնությանը, հետագայում հաջողության հասավ Սկոտսդեյլում եւ Կի Բիսքեյնում:

Հաջողությունն ուղեկցեց սլովակներին

Շվեդիայում վերջնագիծը հատեց տափօղակով հոկեյի աշխարհի հերթական առաջնությունը: Գյոթեբորգի «Սկանդինավիում» մարզադաշտում չեմպիոնի տիտղոսը վիճարկեցին Ռուսաստանի եւ Սլովակիայի հավաքականները: Հանդիպման սկիզբն անհաջող էր ռուսների համար. արդեն առաջին րոպեին Լյուբոմիր Վիշնովսկին գրավեց մրցակցի դարպասը: 13-րդ րոպեին Պետեր Բոնդրան 2-րդ տափօղակը խփեց ռուսների դարպասը: Մինչեւ խաղավերջ հաշիվը մնաց անփոփոխ: Այսպիսով, Սլովակիայի հավաքականը նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Մրցանակային 2-րդ տեղը կարելի է մեծ հաջողություն համարել ռուսների համար: Եզրափակիչի ճանապարհին նրանք հաղթեցին աշխարհի չեմպիոն Չեխիայի հավաքականին եւ նախորդ առաջնության արծաթե մրցանակակիր ֆիններին:

Առաջնության խորհրդանշական հավաքականի կազմն այսպիսին է. դարպասապահ Մաքսիմ Սոկոլով (Ռուսաստան), պաշտպաններ Թոմաս Ռոդին (Շվեդիա), Ռիխարդ Լինտներ (Սլովակիա), հարձակվողներ Միրոսլավ Շատան, Պետեր Բոնդրա (երկուսն էլ՝ Սլովակիա), Նիկլաս Խագման (Ֆինլանդիա):

ԳԱՎԱԹԱՅԻՆ ԵՌՈՒԶԵՌ

ԲԿՄԱ-ն ՌԴ գավաթակիր

Ֆուտբոլի Ռուսաստանի գավաթի հոբելյանական՝ 10-րդ խաղարկության հաղթող դարձավ ԲԿՄԱ-ն, որը վճռական խաղում 2-0 հաշվով հաղթեց «Զենիթին»: Հաշիվը 31-րդ րոպեին բացեց Սոլոմատինը: 53-րդ րոպեին Իգոր Յանովսկին կրկնապատկեց հաշիվը: ՌԴ գավաթի խաղարկության պատմության մեջ առաջին անգամ ԲԿՄԱ-ն նվաճեց պատվավոր մրցանակը: Բանակային ֆուտբոլիստները 4-րդ անգամ էին հանդես գալիս եզրափակչում: Նախորդ 3 վճռորոշ հանդիպումները նրանք տանուլ էին տվել Մոսկվայի «Տորպեդոյին» (1993 թ.), «Սպարտակին» (1994 թ.) եւ «Լոկոմոտիվին» (2000 թ.): «Զենիթն» իր հերթին գավաթակիր էր դարձել 3 տարի առաջ՝ եզրափակչում հաղթելով Մոսկվայի «Դինամոյին» (3-1):

«Բայերը» քննությունը չհանձնեց

Գերմանիայի գավաթը վիճարկեցին Լեւերկուզենի «Բայերը» եւ «Շալկե-04»-ը: «Բայերի» համար այդ խաղը մայիսի 15-ին «Ռեալի» հետ չեմպիոնների լիգայի վճռորոշ հանդիպումից առաջ ուժերի գլխավոր ստուգատեսն էր: «Բայերը» չհանձնեց քննությունը, թեեւ առաջինը հասավ հաջողության. 27-րդ րոպեին աչքի ընկավ Դիմիտար Բերբատովը: Սակայն ընդմիջումից անմիջապես հետո Բոմեն վերականգնեց հավասարակշռությունը: Դրանից հետո «Շալկե-04» թիմի առավելությունն ակնհայտ դարձավ, որի արդյունքում Ագալին, Մելլերը եւ Սանդը եւս 3 գնդակ խփեցին «Բայերի» դարպասը, որին մրցակիցը պատասխանեց Կիրստենի խփած գոլով: Հաղթելով 4-2 հաշվով, «Շալկե-04»-ը դարձավ Գերմանիայի գավաթակիր:

Հաջողություն գավաթի մրցաշարում

Ֆրանսիայի գավաթակիր դարձավ «Լորյանը», որն անհաջող հանդես եկավ առաջնությունում եւ հաջորդ տարի խաղալու է 2-րդ դիվիզիոնում: «Բաստիայի» հետ եզրափակիչ խաղում «Լորյանին» հաղթանակ պարգեւեց 26-ամյա Դաշվիլի խփած միակ գոլը: Վերջինս առաջնությունում իր հաշվին գրանցեց 19 գնդակ եւ հաջորդ մրցաշրջանում հանդես է գալու «Բորդոյի» կազմում:

Գավաթակիր 6-րդ անգամ

Լիսաբոնի «Սպորտինգը», որը 18-րդ անգամ արժանացել էր Պորտուգալիայի չեմպիոնի տիտղոսին, հաջողության հասավ նաեւ գավաթի մրցաշարում՝ 6-րդ անգամ նվաճելով մրցանակը: Եզրափակչում «Սպորտինգը» 1-0 հաշվով հաղթեց 2-րդ դիվիզիոնի ներկայացուցիչ «Լեյշոիշին»: Հաղթական գնդակը 41-րդ րոպեին խփեց բրազիլացի Ժարդելը, որը 42 գնդակով ճանաչվել էր առաջնության լավագույն ռմբարկու:

«Սպորտինգն» ու 2-րդ տեղը գրաված «Բոավիշտան» հանդես կգան չեմպիոնների լիգայում, իսկ 3-րդ տեղը զբաղեցրած «Պորտոն» եւ եզրափակչի մասնակից «Լեյշոիշը» կխաղան ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում:

Կրկին «Այաքսը»

Հոլանդիայում էլ «Այաքսը» հասավ կրկնակի հաջողության՝ դառնալով երկրի չեմպիոն եւ գավաթակիր: Եզրափակչում «Այաքսը» 3-2 հաշվով պարտության մատնեց «Ուտրեխտին»: Ընդ որում, «Այաքսը» միայն խաղի վերջին րոպեին հավասարեցրեց հաշիվը (2-2), իսկ լրացուցիչ ժամանակի 6-րդ րոպեին Իբրահիմովիչի խփած գնդակը հաղթանակ պարգեւեց թիմին:

Նախագահի պաշտոնի երկու թեկնածու

«Ազգը» տեղեկացրել էր, որ հունիսի 6-ին կայանալիք ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայի արտահերթ կոնֆերանսում տեղի կունենան ֆեդերացիայի նախագահի ընտրություններ: Ինչպես գործկոմի նիստում հայտարարել էր ֆեդերացիայի ներկայիս նախագահ Սուրեն Աբրահամյանը, նոր նախագահին պետք է ընտրի ֆուտբոլային աշխարհը: Ըստ նախագահի, եթե պետական կառույցները չմիջամտեն, ապա նոր ընտրություններում Սուրեն Աբրահամյանն իր թեկնածությունը չի դնի: Ասվածից կարելի է ենթադրել, որ միայն պետական կառույցների միջամտության դեպքում նախագահը կդնի իր թեկնածությունը:

Ինչեւէ, առայժմ ֆեդերացիայի նախագահի պաշտոնի երկու թեկնածու կա: Իրենց թեկնածությունն են առաջադրել «Փյունիկ» ֆուտբոլային թիմի հիմնադիր եւ գլխավոր հովանավոր, հայտնի գործարար Ռուբեն Հայրապետյանը եւ «Արարատ» ակումբի նախագահ եւ գլխավոր մարզիչ Արկադի Անդրեասյանը:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ավտոսրահ

ԱՍՏՂԱԳՈՒՇԱԿ 14 մայիս

ԽՈՅ

Օրը երկակի բնութագիր ունի: Քչախոսությունը, անձուկ հայացքը եւ իրադարձությունների վերլուծման կարողությունը հաստատուն հնարավորություն կտան պահպանելու այն ամենը, ինչ ունեք: Հավանական են անցանկալի հանդիպումը կամ տհաճ լուրը:

ՑՈՒԼ

Անտարբեր օր է՝ չիրականացած ակնկալիքների, ապարդյուն հույսերի, գործընկերական հարաբերությունների անկանոնության, ազգականների եւ երեխաների հետ հակամարտությունների ծագման պատճառով: Հավանական է ինքնագնահատության մի փոքր վատացում:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Խաբեությունների, պատրանքների օր է: Ընտանեկան հարաբերություններում հավանական է լուրջ խնդրի ծագումը: Դրա հետեւանքը կարող են լինել կտրուկ, չհիմնավորված արարքները: Օրվա երկրորդ կեսին հնարավոր է տագնապահարույց տեղեկատվության ստացում:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Ծանր օր է կապված հակամարտությունների, իրարանցման հետ: Այսօր հարկ կլինի հարմարվել նոր հանգամանքներին, հանդես բերել մեծ սառնասրտություն, մեծ կրքոտություն: Անհրաժեշտ է խնդիրների լուծման նկատմամբ ոչ սովորական մոտեցում:

ԱՌՅՈՒԾ

Օրը կլինի վառ եւ հիշարժան՝ բերելով թեթեւության եւ անբռնազբոսության զգացում: Տանը կիշխի լիակատար փոխըմբռնում: Ամեն հնարավորություն օգտագործեք ճանապարհորդելու եւ զբոսնելու համար: Հարկ կլինի վերանայել անցյալը եւ մշակել ապագայի ծրագրեր:

ԿՈՒՅՍ

Այսօր հարկավոր է խուսափել գործողություններից, չարդարացված ռիսկից, գայթակղությունից, փորձություններից: Ամենայն հավանականությամբ, ձեզ սպասում են անդորր եւ հայեցողականություն: Խորհուրդ է տրվում ներել, նվերներ տալ եւ ընդունել, խնդրանքներ կատարել:

ԿՇԵՌՔ

Ձեր էներգետիկ ներուժը շարունակում է նվազել: Մեծ է ընկճվածության հավանականությունը: Նախընտրելի է զբաղվել մերձավոր մարդկանց խնդիրներով, համեմատել ձեր եւ ուրիշների դժվարությունները: Այդ դեպքում անձնական հոգսերը կարող են չնչին թվալ:

ԿԱՐԻՃ

Երիտասարդ կարիճներին խորհուրդ չի տրվում շատ ժամանակ վատնել զվարճանքների եւ հանդիպումների վրա: Շտապեք դրսեւորել ձեզ: Հավանական են հոգնածության եւ ճնշվածության զգացումներ: Ուշադրություն դարձրեք ձեր առողջությանը, քանի որ էներգետիկ ներուժը նվազել է:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Օրը խորհրդանշում է հիասթափություններ եւ անկայունություն: Շատ աղեղնավորներ կդժվարանան կողմնորոշվել օրվա բարդ գործընթացներում: Խնդիրների լուծման տարբերակների բազմազանությունը ձեզ շփոթության կմատնի: Մեծ է սխալների եւ վրիպումների հավանականությունը:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Ընդհանուր առմամբ օրը բարեհաջող է: Կարող եք ի հայտ բերել ձեր ծիրքերն ու ունակությունները: Մի մոռացեք, որ նորը լավ մոռացված հինն է: Մեծ է պատահական եկամուտի շահելու, որեւէ իր գտնելու կամ նվեր ստանալու հավանականությունը:

ՋՐՀՈՍ

Օրվա սկիզբը կպահանջի կարեւոր որոշումների ընդունում: Աստղերը խորհուրդ են տալիս ծանրութեթեւ անել անձնական տրամադրությունը, գործընկերներին ներկայացվող պահանջները եւ մտածել, թե ինչը եւ ինչպես կարելի է շտկել: Շփումների ընթացքում հավանական է աններդաշնակությունը:

ՁԿՆԵՐ

Խորհուրդ է տրվում զերծ մնալ կտրուկ գործողություններից, որոշումներից եւ հախուռն հետեւություններից: Չարժե պատմել սեփական ծրագրերի մասին, քանի որ դա կարող է գրավել չարակամների ուշադրությունը: Կյանքը ձեզանից կպահանջի զսպվածություն եւ ողջամտություն:

ԽՈՀԱՆՈՑ

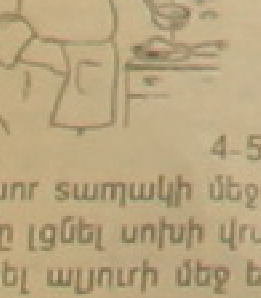

Շոգեխաշած տավարի միս

4-5 գլուխ սոխը մանր կտրատել, կեսը լցնել նախապես յուղած խոր տապակի մեջ. 750 գ կարտոֆիլը մաքրել եւ օղակաձեւ կտրատել, մի մասը լցնել սոխի վրա: Միսի ոչ մեծ կտորները ծեծել՝ թակիչով, աղ անել, թաթախել ալյուրի մեջ եւ յուղով տապակել: Մսի կտորները դասավորել կարտոֆիլի վրա, ծածկել մնացած սոխով, ավելացնել սեւ պղպեղ, ավելացնել եւս մեկ շերտ կարտոֆիլ: Տապակի մեջ կիսով չափ արգանակ լցնել, 3 ճաշի գդալ յուղ, փակել կափարիչով, դնել ջեռոցը կամ շոգեխաշել մարմանդ կրակով: Մատուցել նույն ամանով:

«Վոլգայի» վերջին մոդելը՝ «ԳԱԶ-31 11»

Մեքենայի արտաքինը

Երբ Ստալինի մահից հետո որոշված էր մոդելավորել արդեն հնացած «Պոբեդա Գազ-Մ20»-ին փոխարինող ավտոմեքենան, նրա համար որպես նախատիպ, մոդելավորողներն իրենց տեսադաշտում ունեին արտասահմանյան մի քանի մեքենաներ՝ Chevrolet Bel Air, Ford Customline եւ Plymouth Savoy: «Վոլգա-21»-ը հատկապես Ford Customline-ի նմանակումն է: Բայց ահա Վոլգայի ամենավերջին մոդելը՝ «Վոլգա ԳԱԶ-3111»-ն աչքի է ընկնում բավականին ինքնատիպ արտաքինով. աշխարհում նմանօրինակ ոչինչ դեռ չի արտադրվել: Թեեւ դռների անհարթ մակերեսի հետեւանքով որոշ ռակուրսներից (առարկայի հեռանկարային դիրք) մեքենան թվում է հարվածի ենթարկված, բայց նախկին «Վոլգա 3110» մոդելի համեմատությամբ այն պարզապես սքանչելի արտաքին ունի:

Մեքենայի առջեւի լուսարձակների կարգավորումը եվրոպական մեքենաների ոճով է ներկայացված, որը ղեկի տակ ծախակողմում գտնվող պանելի վրայի պտուտակն է: Այստեղ է տեղադրված նաեւ առջեւի դռների ապակիներն իջեցնող-բարձրացնող էլեկտրական կոճակը: Նոր «Վոլգայի» նստարանների նախագծմանն օգնել է հայտնի «Lear» ընկերությունը: Ընդհանուր առմամբ վարորդի թիկնաթոռը վատ չէ պրոֆիլված. այն «հանդերձավորված» է թիկնակի թեքման կարգավորիչով, գոտկատեղի հենակով: Նստարանները «Վոլգա 3110»-ի նման շատ բարձր են տեղակայված, համենայն դեպս գլխով առաստաղին չես դիպչի:

Մեքենայի ինտերյերը

Որոշ թերություններով հանդերձ (առաջամասի պահարանի դռնակն աղմուկով իջնում է վարորդի կողքին նստողի ոտքերին, քրոմապատ բռնակները չեն ներդաշնակում ներսի կողմից դռների ձեւավորմանը, արտասահմանյան ժամանակակից շատ մեքենաների նման չունի անվտանգության բարձիկներ եւ ծայնարկիչ, առջեւի թիկնաթոռների ներքնամասում նրանց երկաթե հիմնակմախքը մնացել է անծածկ), «Վոլգա-3111»-ն իր ինտերյերի ձեւավորման, մասերի եւ դրանց հավաքման որակով չի զիջում կորեական մեքենաներին եւ անհամեմատ գերազանցում է ռուսական արտադրության ավտոմոբիլներին: Առջեւի թիկնաթոռները բաժանող արմնկակալը հարմարավետություն է ստեղ-

ծում վարորդի եւ նրա կողքին նստողի համար, իսկ հետնամասում նստած ուղեւորներին «առաջարկում» է մոխրաման եւ վառիչ: Գեղեցիկ է առջեւի դռների պաստառների ձեւավորումը՝ դինամիկների համար նախատեսված բացվածքով: Ի տարբերություն նախկին մոդելի, նոր «Վոլգայի» արտաքին հայելիներն էլեկտրաշարժական են:

Ինտերյերի ամբողջ հմայքը քրոմապատ եզրակ ունեցող արագաչափով (արագաչափի առավելագույն ցուցումը՝ 20 կմ/ժ, մեքենայի առավելագույն արագությունը՝ 180 կմ/ժ), հավասարաչափ լուսավորմամբ գեղեցիկ թվացույցով սարքերի վահանակը տանելն է, որի ամբողջ որակը աշխատանքի ժամանակ է երեւում:

Այլ է օդափոխման հովհարային համակարգը: Սառն օդի հոսանքը դեմքին է փչում, տաք օդինը՝ ոտքերին. հակառակը հնարավոր չէ: Օդամղիչներ կան նաեւ հետնամասում նստող ուղեւորների ոտքերի դիմաց, բայց՝ դրանք օդի տաք հոսանք են արտամղում աղմկոտ օդամղիչներն ամբողջ հզորությամբ միացնելու դեպքում միայն, երբ հոսանքաբաշխիչ բռնակը «միայն ոտքերին» դիրքի վրա է: Ղեկի տակ գտնվող փոխարկիչները ղեկից հեռու են մոտ քառորդ մետրով, այնպես որ հնարավոր չէ ձեռքն առանց ղեկից վերցնելու հասնել այդ լծակներին:

Ինտերյերի հայելին «Վոլգա 3110»-ի հայելու նման ընթացքի ժամանակ չի «դողդողում», բայց ետնամասի ապակու ներքնաեզրն այնքան բարձր է, որ երեւում է ետեւից եկող մեքենայի միայն վերնամասը:

Ետնամասի նստարանը երկու գլխակալ ունի, բայց նույնիսկ եթե դրանք երկուսը չլինեին, երեքի համար այստեղ նստելն այնքան էլ հարմար չէր լինելու (մեքենան նախատեսված է հինգ ուղեւորի համար): «3110»-ի ետնամասի նստարանին հանգիստ կարելի է տեղավորվել երեքով: Բայց ի տարբերություն «Վոլգա 3110»-ի, նստարանը հնարավոր է անջատել, չնայած օգտակարությունն այնքան էլ մեծ չէ:

Մեքենայի շարժիչը. մեքենան շարժման մեջ

Վիթխարի կափարիչի տակ նոր շարժիչ է՝ ԶՄԶ-4052.10՝ 2,5 լիտր աշխատանքային ծավալով, 155 ձիաուժ առավելագույն հզորությամբ: Ներարկման համակարգը մշակված է հանրահայտ «Bosh» ընկերության հետ համատեղ (շարժիչի աշխատանքը՝ բենզինով):

Վառելածախսը 100 կմ ճանապարհ կտրելիս՝ 90 կմ/ժ արագության դեպքում 8,2 լիտր է («Գազ 3110»՝ 8,8 լ), 120 կմ/ժ արագության դեպքում՝ 11,2 լիտր («Գազ 3110»՝ 11,0 լ), թեեւ քաղաքային երթեւեկության պայմաններում 100 կմ ճանապարհ անցնելիս ծախսվում է 11,9 լ բենզին («Գազ 3110»՝ 13,5 լ):

Նոր «Վոլգայի» շարժիչն ավելի հզոր է, թեեւ «3110»-ն ավելի ճկուն մեքենա է: Ընդ որում դանդաղ ընթացքից արագություն հավաքելու փորձն ուղեկցվում է փրթփրթոցով: Իսկ 100 կմ/ժ արագությունը մեքենան հավաքում է 12,9 վայրկյանում, ցուցանիշ, որին «Գազ 3110»-ն ընդամենը 0,6 վայրկյանով է զիջում:

Արգելակման ABC համակարգն այս ավտոմեքենայի առավելություններից մեկն է:

«Վոլգա ԳԱԶ-3111»-ը չափազանց զգայուն է ղեկի հանդեպ (ղեկն ունի հիդրոուժեղացուցիչ), ղեկի թեթեւակի թեքելուն հաջորդում է շարժվող մեքենայի կայծակնային արձագանքը: 60 կմ/ժ արագության դեպքում դրա հետ հաշտվել կարելի է, բայց երբ արագաչափի սլաքն անցնում է 100 կմ/ժ, մեքենան ղեկավարելը դառնում է բավականին դժվար: Ղեկի թեթեւակի պտույտից մեքենան հնարավոր է, որ նույնիսկ շրջվի: Երկարատեւ շրջադարձերն ու վազանցը ուշադրության կենտրոնացում են պահանջում:

Չնայած ծայնամեկուսացման զարգացած համակարգի առկայությանը, նոր «Վոլգան» բավականին աղմկոտ մեքենա է: Աղմուկը հիմնականում շարժիչն է, իսկ եթե շարժիչն աշխատում է մեծ շրջապտույտով, աղմուկը դառնում է անտանելի: Դանդաղ ընթացքի ժամանակ աղմուկն ավելի մեղմ է, բայց լսելի է փոխադորդակի (տրանսմիսիա) գվվոցը, իսկ օդամղիչն աշխատում է աղմուկով: Ընթացքի ժամանակ «դողդողում» են նստարաններն ու հատակը:

«ԳԱԶ 3110»-ի ընթացքն ավելի սահուն է. նրա եւ շարժիչն է անաղմուկ, եւ ներսի թրթռոցներն են քիչ, թեեւ շատ են աերոդինամիկ աղմուկները:

Այս ամենով հանդերձ նոր «Վոլգան» առայժմ ժամանակակից իսկական մեքենա չի համարվում: Հայաստանի ճանապարհներին այս մեքենաները դեռ չեն երեւում: «Վոլգա ԳԱԶ 3111»-ը Հայաստանում առայժմ հազվագյուտ հյուր է՝ գուցե բարձր գնի (ռուսական շուկայում 15-16 հազ. դոլար), գուցե գնի եւ որակի անհամապատասխանության պատճառով:

ՀՐԱՉՅԱ ՍԱՐԻԲԵԿՅԱՆ

Հեռուստածրագիր

14 մայիս, երեքշաբթի

Հ1

8.00, 9.20 Առաջին ծրագիր
9.00 Հայլուր
10.30 Պարմանի
11.00 Հեռուստասերիալ «Սիրո կախարդանք»
11.45 Կենգիշերային ճեմընթաց
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 «Կռունկ-2001»
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմ «Իմաստունի երեք խորհուրդը»
17.35 Փառատոն «Մուտք 21-րդ դար»
18.00 Հեռուստասերիալ «Սիրո կախարդանք»
19.00 Երեկոյան Երեւան
19.20 «Բարի լույս»
20.00 Այլուր
20.10 Հազարից մեկ
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
22.00 Ուշ երեկոյան
22.30 «02»
23.00 Ռուբիկոն+
00.00 Հայլուր
00.20 Կեսգիշերային ճեմընթաց
1.20 Հայլուր (ռուսերեն)
1.25 Հայլուր (անգլերեն)
1.30 Գ/Ֆ «Ալ հանդերձը»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 Բարի լույս, Հայաստան
(08.30, 09.30 Լրաբեր)
10.00 Սերիալ «Անտոնելլա»
11.00 PODIUM ART
11.15 Զինվ սպասում
11.35 Այստեղ, այնտեղ, այլուր
12.15 Գեղֆիլմ «Ճանապարհ դեպի Ար-լինգթոն»
16.00 Լրաբեր
16.20 Կենդանիները կատակում են
16.45 Մուլտֆիլմ
17.10 «Բլում-բլում» պատմություններ
17.25 Կուկուռիկ
18.00 Սերիալ «Անտոնելլա»
19.00 «Սկանվորդ-շոու»
20.00 Լրաբեր
20.45 Հեռուստակապակոց
21.05 «Աղախանյան-շոու»
21.40 Համերգ
22.00 Բանուգործ
22.30 Հին ընկերների ակումբ
23.15 «1-02»
23.30 Լրաբեր
ԱՊՀ-ի նորություններ
24.00 Գ/Ֆ «Արյունծարաժին»

Գ

19.30 «Գնդիկ Բոնոնիկ»
19.50 Բախտացույց
20.00 Գ/Ֆ «Խփիր առաջինը, Ֆրեդի»
22.00 Բախտացույց
22.05 Համերգ. «Շուրա»
22.30 Գ/Ֆ «Բորնի անձնավորության գաղտնիքը» (2-րդ մաս)

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.30, 15.00, 18.00, 20.30, 01.30 Ժամը
09.00, 21.00 CNN
09.30, 15.30 Մուլտֆիլմ
10.00, 19.40 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
10.30 «Աստղային մարզանք»
11.00 Ավտորահ-2000
11.30 Մեր լեզուն, մեր խոսքը
12.00, 18.30 Ս-լ «Ընտանեկան կապեր»
13.00, 21.30 Բլից
13.25 Գ/Ֆ «Երիտասարդ հրաձիգները»
16.30 Բումերանգ
20.00 Հայրենիք-սփյուռք
22.05 Վարկանիշ (հավելված)
22.40 Բեռնարդ Շոու
23.30 Գեղֆիլմ
02.00 Գեղարվեստական կինոտարի «Շուկներ գիշերով»

Շանթ

08.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 01.00, 03.00 «Հորիզոն»
08.15 «1/52» սպորտային ծրագիր
08.45, 21.45 «Նոստալջիգ»
09.15, 19.00 Ս-լ «Սատանայի ճուտը»
10.15, 17.15 Ս-լ «Լողափ»
11.00, 15.15 Մ/ս-լ «Մարդասարդ»
11.20, 15.45 Մ/ս-լ «Պիտեր Պեն»
11.40, 16.15 Մ/ս-լ «Բոբիի աշխարհը»
12.15, 18.15 Վ/Ֆ «Պատմության ալիք»
13.10 Ցերեկային կինոնկար
14.30 «Պատահական վկա»
16.45 Ս-լ «ՄԵՇ»
20.15 Ս-լ «Լեռի բումժ»
21.05 «Երեւակ»
21.30 «Ծոց-ից ծոց Հայաստան»
22.40 «Խաչմերուկ»
23.10 Ֆիլմ DVD
01.15 Գեղֆիլմ
02.45 Երաժշտական ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆ

09.00 «Առավոտ»
10.35 Վավֆիլմ
11.00 «Այս երեկո, այս ժամին»
11.55 «Ավտոշուկա TV»
12.00 Հ/թ «Ակցենտ»
12.20 «ТВЦ Մոսկվա» «Տարեթիվ»
13.30 «ТВЦ Մոսկվա» Ս-լ «Խանձված ուտեր»
14.30 Վավֆիլմ
15.00 «ТВЦ Մոսկվա» «Իրադարձություններ»
15.15 «ТВЦ Մոսկվա» Ս-լ «Տեսուչ Կեստերը»
16.25 «Սպորտ առանց սահմանի»
16.40 «Ավտոշուկա TV»
16.50 «Գյուղական հորիզոններ»
17.25 Ակցենտ ժամ
18.25 Վավֆիլմ
19.25 «Ավտոշուկա TV»
19.30 «Բուրգ»
20.00 «ТВЦ Մոսկվա» Ս-լ «Առանց սիրո իրավունքի»
20.45 «Առողջարան»
21.00 «Հարցախույզ»
21.30 «Իմ Երեւան»
22.00 «Սպորտ+»
22.30 Գեղարվեստական կինոնկար

ՍԻՆԵՄԱՔՍ

00.40 Թրիլեր «Կենվորը»
02.15 Քրեական «Քրեական»
03.40 Մելոդրամ «Լավ մայրը»
05.20 Մելոդրամ «Լուսնով նշվածները»
07.00 Արկածային «Ալիսան հրաշքների աշխարհում»
09.15 Ֆանտաստիկ «Էսկալիբուր»
11.30 Մելոդրամ «Երջանիկ կորուստ»
13.05 Մարտաֆիլմ «Քաջությունը մարտում»
14.55 Արկածային կոմ. «Ծեր փնթփնթանները զայրացել են»
16.30 Արկածային «Ուսանողական խումբ»
18.10 Հայֆիլմ «Ասամնաբույժն արեւելյան-2»
19.20 Մարտաֆիլմ «Տաքարյուն տղաները»
20.55 Ռոմանտիկ կոմեդիա «Առաջին սերը»
22.30 Թրիլեր «Անձեռնմխելիները»

ԱՐՄԵՆԱԿՈԲ

11.00 Համերգային ծրագիր
12.00 Գեղ. կինոնկար
13.30 Մուլտաշխարհ
16.00 Համերգային ծրագիր
17.05 Մ/Ֆ «Չեբուրաշկան եւ կոկորդիլոս Գենան»
18.15 Վ/Ֆ «Վալերի Բրյուսով»
18.30 Վ/Ֆ «Գաղտնի զենքեր»
19.00 «16»
20.10 «Ծափիկ-ծափիկ»
20.30 Մեր կինոն. «Ճանապարհ դեպի կրկես»
22.40 Վ/Ֆ «Տաքսի»
00.20 Գ/Ֆ «Հեղեղ»

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՊՐՈՖԻԼԱԿՏԻԿԱ
15.00 Մեր հայրենիքի մշակույթը
15.20 Մուլտծրագիր
16.00 Արեւիկ-Քենդի
16.30 Գ/Ֆ «Ճանապարհ դեպի տուն», 2-րդ սերիա
18.00 Մուլտծրագիր
19.00 Լուսատտիկ
19.15 Մ/Ս «Թոմը եւ Ջերին»
19.30 Վ/Ֆ «Վագրերի երկիրը»
20.25 Մուլտֆիլմ
20.45 Մեր հայրենիքի հեքիաթները
21.00 Գ/Ֆ «Ֆանտոմաս» 2-րդ սերիա
22.25 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան (Սթիվի Ուոնդեր)

ОРТ

7.00 Բարի լույս
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15 Սպասիր ինձ
11.15 Բաղնիքդ անուշ
11.45 Ռուսական պտտախաղ
12.45 «Երալաշ»
12.50 Գրքամոլություն
13.15 Անկախ հետաքննություն
14.00 Գ/Ֆ «Պատահար օդանավակայանում» (1-ին սերիա)
15.35 Դիսնեյ-ակումբ «Սիրելին»
16.15 Մուլտսյուրպրիզ
16.30 Լեռան արքան
17.00, 22.35 Ս-լ «Կայսրությունը հարվածի տակ է»
18.00 Մեծ լվացք
19.25 Ծիծաղի համայնապատկեր
20.00 Ս-լ «Ընտանեկան կապեր»
21.00 Թույլ օղակ
22.00 Ժամանակ
23.40 «Կրեմլ-9». Գ. Ժուկով
00.30 Գիշերային «Ժամանակ»
01.30 Գիշերային հերթափոխ

РТР

6.50-10.00 РТР-ի առավոտը
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 21.45, 00.15 Լուրեր-Մոսկվա
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Լուրեր
7.10 Ուղղակի ռեպորտաժ
7.15, 8.30 Ընտանեկան նորություններ
7.25, 9.10 Հերթապահ բաժանմունք
7.30, 9.30 Ազդ
7.40, 23.45 Ճանապարհային պարեկ
8.10 РТР-ի փորձաքննությունը
8.20 Ազգային եկամուտ
8.25, 15.20 Լուրեր-սպորտ
8.40, 9.40 Նախաբան
9.15 Հոկայական տնտեսություն
10.10 Վ/Ֆ «Մարդը «Կոն-Տիկիից» (2-րդ մաս)
11.05 Սերիալ «Մելիսա»
12.20 Ս-լ «Ցանց»
13.05 Աշխարհի շուրջ
14.00 «Ինչ է ուզում կինը»
14.30 Սերիալ «Սիբիլ»
15.25 Մելոդրամ «Սիրո մակույկ» (ԱՄՆ)
16.25 Ս-լ «Վայրի հրեշտակ»
17.20 Ս-լ «Ընկերները-3»
18.20 Վավերագրական ֆիլմ
19.50 Ս-լ «Կոմիսար Ռեքսը»
20.50 Բարի գիշեր, փոքրիկներ
21.55 Ս-լ «Ընտանեկան գաղտնիքներ»
22.55 Ս-լ «Մարոսեյկա, 12»
00.00 Լուրեր-մանրամասներ
00.30 Ա. Մամոնտովի հեղինակային ծրագիրը
01.00 Մշակութային հեղաշրջում

НТВ

7.00, 7.30, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 01.10 Այսօր
7.05, 7.35, 8.10, 8.35, 9.10, 9.35 Առավոտը НТВ-ում
9.50, 20.40 Ս-լ «Սեւ ագռավ»
11.25 Սեփական խաղ
12.15 Առերեսում
13.20 Գ/Ֆ «Հանդիպման վայրը փոխել չի կարելի» (2-րդ սերիա)
14.50, 17.30 Համով պատմություններ
15.20 «Դոմինոյի» սկզբունքը
16.40, 19.40 Քրեական գործ
17.35, 21.50 Ս-լ «Բանդիտական Պետերբուրգ-3»
18.45 Ս-լ «Կեղտոտ գործ»
20.00, 23.00 «Այսօր» Պ. Մարչենկոյի հետ
23.35 Օրվա հերոսը
00.05 Ս-լ «Շտապօգնություն-3»
01.30 Գորդոն

ՀԱՄԱՍՓՅՈՒՌ — Ռեգիոնալ ցանց

18.05, 18.30, 22.00 Տեղական լուրեր
18.15 Մուլտծրագիր
18.50, 21.45 Համերգ
19.00 Բարի լույս
19.30 «Սինյորա»
20.15 «Ինտերնյուսը» ներկայացնում է. «Խաչմերուկ»
21.00 Դետեկտիվ սերիալ
22.50 Կինոկատակերգություն

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

RADIO VAN FM 103

DEUTSCHE WELLE

Немецкая волна
Русская редакция

В эфире радиостанции “Радио ВАН“ FM 103.0 ежедневно в 23.30 кроме понедельника и четверга.
Слушайте самые свежие новости из Европы только в эфире радиостанции “Радио ВАН“ FM 103.0

Հետաքրքիր փաստեր եւ բազմաթիվ տվյալներ հայտնիներից:
Մենք կբացենք ձեր առջեւ արվեստի գաղտնիքները՝ արվեստի մարդկանց հետ: Եվ այս ամենը «Ոսկե շարք» հաղորդաշարում: Յուրաքանչյուր երկուշաբթի ժ. 23:00 (կրկնությունը՝ հինգշաբթի ժ. 23:00):
«Ոսկե շարք»- մենանաբանություններ, իրադարձություններ, երաժշտություն:
«Ռադիո Վանի» գովազդային գործակալություն
Հեռախոս՝ 54-00-02

ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ «ՎԱՆ» ՌԱԴԻՈ

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 48ա
Հեռ.՝ (051) 44469, 41206

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112, 564063, (09) 429412

Ալս Էրզրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140, 258899

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Զաքիյան 8/19
Հեռ.՝ 581578, 525801, 566448

Արմենբրոկ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ (3741) 528986, 542125, 585662

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 32, բն. 16
Հեռ.՝ 521389, 544657, (09)400699

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Մաշտոցի 40ա բն.1
Հեռ.՝ 532829, 532815, (09)415100

Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Փավստոս Բյուզանդի 97
Հեռ.՝ 539525

ԷՄ ԿԱ ԲՐՈՔ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի պող. 57, բն. 15
Հեռ.՝ 640804

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 526417,, 569680

Կապիտալ-Մենեջմենթ ԲԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (041) 23109, (041) 30868

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 54-45-27, 523929

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2002 թ. մայիսի 13-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ.** ABBR	Ցուցակ Listed	Առք* Bid: Լավագույն գին Best price	Առք* Bid: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Առք* Bid: Քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: Լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: Քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: Նվզ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: Առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: Միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: Փոփ.% Avg%	Կատարված գործարքներ Transactions: Ծավալ Volume
ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԻ ԸՆԿ.	ARBC	B	-	-	-	-	-	-	5,000.0	5,000.0	5,000.0	10	50,000.0
ԱՎՏՈՍԳՐԵՔԱՏՆԵՐԻ Գ/Ն	AVAG	B	1,500.0	1,500.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ Գ/Ն	EKOG	B	400.0	400.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿ	ELUS	B	1,000.0	1,000.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐԱԶ	ERAZ	B	2,000.0	2,000.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ Գ/Ն	ERJG	B	-	-	-	-	-	-	2,400.0	2,400.0	2,400.0	37	88,800.0
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	1,500.0	1,500.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՇՎԻՉ	HASH	B	100.0	100.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B	2,000.0	2,000.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HOMQ	B	1,500.0	1,500.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ Գ/Ն	JHJG	B	-	-	-	8,000.0	8,000.0	200	-	-	-	-	-

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (պահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ:
** - 4 նիշից բաղկացած հապավումը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի հապավումն է: Արտոնյալ բաժնետոմսի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է P եւ արտոնյալ բաժնետոմսերի տվյալ դասին շնորհված համարը: ՍՊԸ-ի բաժնեմասի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է C0:
Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով տվյալ առ-տրային նստաշրջանի արդյունքում գրանցվել է գնման/վաճառքի հայտ կամ գործարք: Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով:
ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշումները ամփոփ տեսքով հրապարակվում են ամսական 2 անգամ յուրաքանչյուր ամսվա 15-ը եւ վերջին օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը:
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային էջում www.armex.am

©Armex

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 ← ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ →
www.spyur.am
www.yellowpages.am

Սկանվորդ

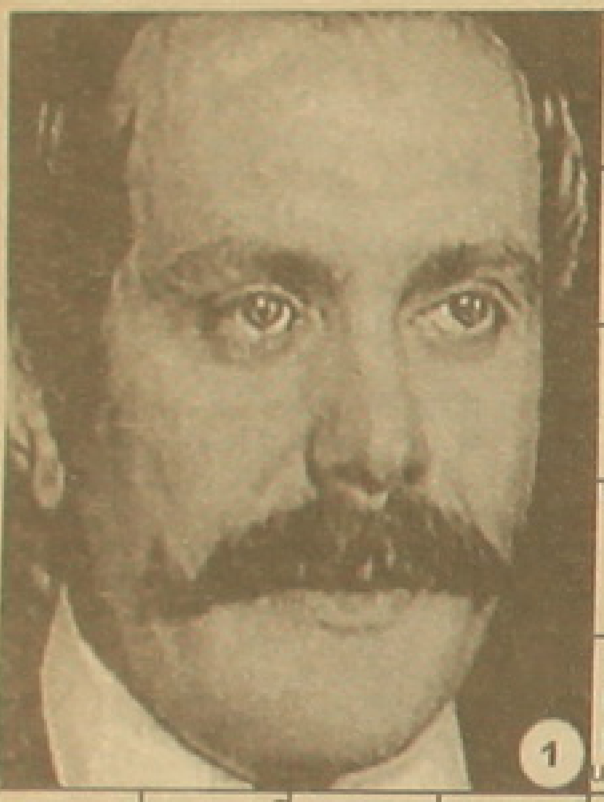

1

Նույն հռչակագիրն է | Հիվանդության «ցրիչ» | Բանական | 2 | Դատարան | 90 աստիճանով անկյուն

«Հոնքահարդար»

Վիլնյուս | Նիզակ | «Հիշենք բոլորին ... առ ...» | Արեւածաղկի ...

Հայուհին՝ տիկին, լեհուհին՝ ...

Ուկրաինա՝ Դոնբաս, Իսպանիա՝ ... | Լազուրե ափ, Ֆրանսիա, քաղաք | Կածան, ... ճանապարհ

2

Պարոգական ճաշարան | 5 | Հիպերտրոֆիա | Ինժեներաշինարարական գետին | Անտրամադիր | Կրոնավոր | Հայ արձակագրուհի Աղամյանը | 61,05 փութ

Եւ հանքային ջուր, եւ բերդ ՀՀ-ում | Կարսից հետո, 961թ-ից սկսած | Միլոշեւիչի իրավանախորդը | Վերդի. «Տրավիատա», ... | Տեղահանություն

«Արժանապատիվ» փախուստ | Ապագայում կով կամ ցուլ | Թաղի «վարչական միավոր» | Բուժիչ «ջրահողաշաղախ» | Գունային «դրսեւորում»

Տեսակցություն | Ռադայի «հայրենիքը»

«Նորիրան» կծիկ | Հիմալայան երկիր | 4 | Անգլիա, հողաչափ | Թռչունը երկնքում ... չի թողնում | Մտրակից «ծնվող» զգացողություն

Ցնցոտի | Կակաչի հյուր | Փակ, կոպեկ, Ապարան | Օլիմպոսի բագուհին | Թաթար զորապետ, 14-րդ դար

3

Ֆրանսիական գինի | «Արեւի» հեղինակ Մովսեսը | Բողոքհավաք | Դեպրեսիա, սթրես | Ասեղի «բանուգործ»

Բիլիոն | «Վայրի» բար | Բամբակի կոկոն | Գ.Արծրունու օրաթերթը

Ամֆորան առանց դրա է | Մարդու ոսկրային հիմքը | Երեւան՝ դղյակ, Ռիգա՝ ... | Անվիճարկելի պնդում | Ռուսական գետանուն մեքենա | Ոչ այն է՝ հիվանդ, ոչ այն է՝ թույլ

Ագուտին՝ Լեոնիդ, Կրուտոյ՝ ... | 3 կամ 5 «մանեթանոց» | Արուսը, բայց ոչ Ասրյանը | Հայկական տեսակավոր կոնյակ | 3 | Վանից աղի ու «կապույտ» | Գանգես, Ինդոս, մայրաքաղաք | Դեղին, հող, ներկ

Եկող, գալիք ժամանակը | Վեց զրոներ | Վիուկների ... | «Գիգանտ» գեղարդ | Խորաչափ

Ստահակ | Ռուս շեղաչք աճպարար | Խոչընդոտ, վետո

Mini | Ստամոքսային ախտ | Հարության օրը | Պաբլո, բայց ոչ Պիկասո | Կաքավ

Միջնադարյան միստերիա | Մի նժույգանի կառք | 1

4

Վաղ առավոտ | Ընդդեմ թշնամու | Սեուլ

Մարկոս Ալիմյանի «տիտղոսը» | «Իր ոճն ունեցող» գերմանացի | Լինում է մազերի մեջ

Եգերացի (պատմ.) | Խաչին հավասարազոր

«Նամակներ իմ հողմաղացից»

Մայրը երեխայի համար | Քիմք | ... տալ կամ սթափեցնել

5

ԷՅՉ-ԷՍ-ԲԻ-ՍԻ ԲԱՆԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՓԲԸ

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ձեւ թիվ 26

Բանկի անվանումը Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ
Ամսաթիվը 1/1/02 թ.-ից
մինչեւ 31/3/02 թ.

(հազ. դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ		Նախորդ ժամանակաշրջան 31/03/01	Հաշվետու ժամանակաշրջան 31/03/02
1. ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ			
1.1.	Թղթակցային հաշիվներից		16
1.1.1.	Ռեզիդենտ բանկերից		
1.1.2.	Ոչ ռեզիդենտ բանկերից		16
1.2.	ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված միջոցներից	27,120	22,471
1.3.	Առեւտրային բանկերում եւ այլ ֆին. կազմակերպ. տեղաբաշխված միջոցներից ստացվելիք տոկոսներ	311,659	128,270
1.3.1.	Ռեզիդենտ բանկերից եւ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	9,225	6,294
1.3.2.	Ոչ ռեզիդենտ բանկերից եւ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	302,434	121,976
1.4.	Տնտեսությանը տրված վարկերից	89,567	82,039
1.4.1.	Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանցից	83,931	70,334
1.4.2.	Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանցից	3,437	4,192
1.4.3.	Ոչ ռեզիդենտ անձանցից	2,199	7,513
1.5.	Պետական գանձապետական արժեթղթերից ստացվելիք տոկոսներ	202,738	254,041
1.6.	Հետգնման պայմանագրերից ստացվելիք տոկոսներ	907	1,501
1.7.	Բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերից ստացվելիք տոկոսներ		
1.7.1.	Ռեզիդենտ		
1.7.2.	Ոչ ռեզիդենտ		
1.8.	Ձեռնարկությունների կողմից թողարկված արժեթղթերից պահված տոկոսներ		
1.8.1.	Ռեզիդենտ		
1.8.2.	Ոչ ռեզիդենտ		
1.9.	Լիզինգից (ֆինանսական վարձակալությունից) ստացվելիք տոկոսներ		
1.10.	Այլ տոկոսային եկամուտներ		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		**631,991**	**488,338**
2. ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ			
2.1.	Թղթակցային հաշիվների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ		
2.1.1.	Ռեզիդենտ բանկերի		
2.1.2.	Ոչ ռեզիդենտ բանկերի		
2.2.	Ցպահանջ ավանդների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ	78,138	9,225
2.2.2.	Ռեզիդենտ անձանցից	62,032	7,353
2.2.4.	Ոչ ռեզիդենտ անձանցից	16,106	1,872
2.3.	ՀՀ ԿԲ-ից ներգրաված միջոցների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ, այդ թվում հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք տոկոսներ		
2.4.	Հետգնման պայմանագրերի գծով պարտավորությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ		145
2.5.	Առեւտրային բանկերից եւ այլ ֆին. կազմակերպ. ներգրաված միջոցների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ		1
2.5.1.	Ռեզիդենտ բանկերից եւ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից		
2.5.2.	Ոչ ռեզիդենտ բանկերից եւ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից		1
2.6.	Ժամկետային ավանդների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ	76,936	96,413
2.6.1.	Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց ավանդների	14,190	50,142
2.6.2.	Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց ավանդների	40,053	16,827
2.6.3.	Ոչ ռեզիդենտ անձանց ավանդների դիմաց	22,693	29,444
2.7.	Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ		
2.8.	Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով		
2.9.	Լիզինգի (ֆինանսական վարձակալության) դիմաց վճարվելիք տոկոսներ		
2.10.	Ստորադաս փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսներ		
2.11.	Հաշվեգրված, բայց չհավաքագրված չաշխատող ակտիվների տոկոսների գծով		462
2.12.	Այլ տոկոսային ծախսեր		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ		***155,074***	***106,246***
ԶՈՒՏ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		***476,917***	***382,092***
3. ՈՉ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ			
3.1.	Ստացվելիք կոմիսիոն գումարներ	144,629	163,603
3.2.	Երաշխիքներից, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, լիզորագրային գործառնություններից ստացվելիք եկամուտներ	9,811	8,844
3.3.	Գանձապետարանի սպասարկումից եւ մատուցված այլ ծառայություններից ստացվելիք եկամուտներ		
3.4.	Ֆորվարդային, ֆյուչերսային, օպցիոն պայմանագրերից ստացված զուտ եկամուտներ		
3.5.	Ֆակտորինգից ստացված զուտ եկամուտներ		
3.6.	Ներդրումներից ստացվելիք շահաբաժիններ		
3.7.	Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	1,636	2,021
3.7.1	Վերավաճառքի համար նախատեսված արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	833	516
3.7.2	Մինչեւ մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	803	1,505
3.8.	Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	88,551	125,821
3.9.	Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված դրական (բացասական) փոխարժեքային տարբերություն	2,170	(346)
3.10.	Հիմնական միջոցների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	(22)	(1,271)
3.11.	Ստացվելիք տույժեր, տուգանքներ		212
3.12.	Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	357	(407)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՈՉ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		***247,132***	***298,477***
4. ՈՉ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ			
4.1.	Հաշվարկված աշխատավարձ եւ դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	161,518	154,853
4.2.	Աշխատավարձից բացի աշխատողներին տրված այլ փոխհատուցումներ եւ սոցիալական պահանջների ֆինանսավորում		
4.3.	Հատկացումներ կենսաթոշակային, զբաղվածության եւ սոցիալական ապահովագրության համար	10,336	13,375
4.4.	Հարկեր, տուրքեր եւ այլ պարտադիր վճարներ	1,317	775
4.5.	Ամորտիզացիոն մասհանումներ	63,376	50,630
4.6.	Բանկի շենքի եւ այլ հիմնական միջոցների վարձակալության վճար	17,827	14,092
4.7.	Գովազդային, ներկայացուցչական ծախսեր	5,378	3,620
4.8.	Աուդիտային եւ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	3,377	6,811
4.9.	Կապի եւ հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	19,383	9,783
4.10.	Վճարվելիք տույժեր, տուգանքներ	313	
4.11.	Վերապատրաստման եւ ուսուցման ծախսեր	2,824	2,439
4.12.	Վճարվելիք կոմիսիոն գումարներ	9,781	10,866
4.13.	Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	125,095	132,702
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՈՉ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ		***420,525***	***399,946***
ԶՈՒՏ ՈՉ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		***(173,393)***	***(101,469)***
5. ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐԻ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐԻՆ			
5.1.	Վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստին	54,497	109,816
5.2.	Վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստին	65,452	29,170
5.3.	Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստին		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ		***119,949***	***138,986***
6. ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐԻ ՊԱՀՈՒՍՏՆԵՐԻՆ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ՄԱՍՀԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁ			
6.1.	Վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ծածկման ընդհանուր պահուստից	27,274	36,940
6.2.	Վարկերի եւ դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ծածկման հատուկ պահուստից		5,229
6.3.	Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստից		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁ		***27,274***	***42,169***
ԶՈՒՏ ՄԱՍՀԱՆՈՒՄՆԵՐ		***92,675***	***96,817***
ՇԱՀՈՒՅԹ ՄԻՆՉԵՎ ՀԱՐԿՈՒՄԸ		210,849	183,806
ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍ (ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՈՒՄ)		30,409	23,749
ԶՈՒՏ ՇԱՀՈՒՅԹ		180,440	160,057
ՀԱՅՏԱՐԱՐՎԱԾ ՇԱՀԱԲԱԺԻՆՆԵՐ, այդ թվում			
արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով			
սովորական բաժնետոմսերի գծով			
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ		0.30	0.26
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող նոսրացված շահույթ		0.30	0.26
ՉԲԱՇԽՎԱԾ ՇԱՀՈՒՅԹ		180,440	160,057
Բանկի աշխատակիցների քանակը այդ թվում՝ սպասարկող անձնակազմի		110	114

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ձեւ թիվ 27 (եռամսյակային)

Բանկի անվանումը Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ
Ամսաթիվը 1/1/02 թ.-ից
մինչեւ 31/3/02 թ.

(հազ. դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան 31/03/01	Հաշվետու ժամանակաշրջան 31/03/02
Մնացությունը ժամանակաշրջանի սկզբում	x	x
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում	4,845,517	4,137,313
Կանոնադրական հիմնադրամ	2,437,600	2,437,600
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի քանակ (հատ)	*609,400*	*609,400*
Գլխավոր պահուստ	174,074	189,218
Շահույթ/վնաս	2,233,843	1,510,495
Այլ պահուստներ		
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր		
Փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	x	x
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում	-645,002	-405,943
Կանոնադրական հիմնադրամ		
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի քանակ (հատ)		
Գլխավոր պահուստ		13,978
Շահույթ/վնաս մինչեւ շահաբաժինների վճարումը	180,440	146,079
Վճարված շահաբաժիններ	-825,442	-566,000
Ծանուցում. 1 բաժնետոմսի դիմաց վճարված շահաբաժիններ	*1*	*1*
Այլ պահուստներ		
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր		
Մնացությունը ժամանակաշրջանի վերջում	x	x
Ընդհանուր կապիտալ, այդ թվում	4,200,515	3,731,370
Կանոնադրական հիմնադրամ	2,437,600	2,437,600
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի քանակ (հատ)	*609,400*	*609,400*
Գլխավոր պահուստ	174,074	203,196
Շահույթ/վնաս	1,588,841	1,090,574
Այլ պահուստներ		
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր		

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԲԱՆԿԻ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Ձեւ թիվ 12 (եռամսյակային, տարեկան)

Բանկի անվանումը Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ Հայաստան ՓԲԸ
Ամսաթիվը 1/1/02 թ.-ից
մինչեւ 31/3/02 թ.

(հազ. դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան 31/03/01	Հաշվետու ժամանակաշրջան 31/03/02
1. Դրամական զուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	3,192,103	7,866,414
Վարկերի դիմաց ստացված տոկոսներ	91,708	83,039
Ստացված զուտ կոմիսիոն գումարներ	144,798	162,182
Վաճառքի եւ վերավաճառքի համար նախատեսված արժեթղթերից ստացված եկամուտներ	26,058	4,072
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	88,551	125,821
Ներգրավված ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	-146,399	-144,259
Լիզինգային եւ ֆակտորինգային գործառնություններից ստացված եկամուտներ		
Ֆինանսական գործունեության դիմաց վճարված տոկոսներ		
Վճարված աշխատավարձ եւ դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	-185,434	-188,620
Վճարված հարկեր	-51,122	722
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերադարձ		229
Նախկինում դուրս գրված դեբիտորական պարտքերի վերադարձ		
Ներդրումային գործունեություններից ստացված եկամուտներ	483,800	284,818
Զուտ դրամական հոսքեր մինչեւ գործառնական ակտիվներում եւ պարտավորություններում փոփոխությունները	**451,960**	**328,004**
Վարկային ներդրումների նվազում (ավելացում)	58,886	-384,029
Ներգրավված ավանդների ավելացում (նվազում)	2,566,196	7,879,418
Հետգնման պայմանագրերով ձեռքբերվող արժեթղթերի նվազում (ավելացում)		
Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		164,371
Վաճառքի եւ վերավաճառքի համար նախատեսված արժեթղթերի նվազում (ավելացում)	194,337	
Ֆակտորինգային գործառնությունների նվազում (ավելացում)		
Լիզինգի նպատակով տրամադրված ակտիվների նվազում (ավելացում)		
Զուտ դրամական հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	-79,276	-121,350
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվներից եւ պարտավորություններից	**2,740,143**	**7,538,410**
2. Դրամական զուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	*1,320,998*	*-5,753,758*
Մինչեւ մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի նվազում (ավելացում)	68,441	361,303
Անժամկետ արժեթղթերում ներդրումների նվազում (ավելացում)		
Այլ բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)	1,287,206	-6,102,626
Հիմնական միջոցների եւ ոչ նյութական ակտիվների օտարում (ձեռքբերում)	-21,724	-6,772
Զուտ դրամական հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից	-12,925	-5,663
3. Դրամական զուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	*-825,442*	*-566,000*
Վճարված շահաբաժիններ	-825,442	-566,000
ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերի ավելացում (նվազում)		
Բանկերից ստացված վարկերի ավելացում (նվազում)		
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		
Լիզինգից ստացված միջոցների ավելացում (նվազում)		
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական հիմնադրամում		
Զուտ դրամական հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից		
Արտարժույթի փոխանակման ազդեցությունը դրամական միջոցների եւ դրանց համարժեքների վրա	2,170	-346
Դրամական միջոցների հոսքերի զուտ աճ	3,689,829	1,546,310
Կանխիկ եւ կանխիկին հավասարեցված զուտ միջոցներ ժամանակաշրջանի սկզբում	14,699,752	22,123,921
Կանխիկ եւ կանխիկին հավասարեցված զուտ միջոցներ ժամանակաշրջանի վերջում	18,389,581	23,670,231

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

(հազ. դրամ)

1. Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում հեշհաշվեկշռից դուրս գրված ակտիվներ	19,369	5,232
2. Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում հեշհաշվեկշռից դուրս գրված ակտիվների մարում		229
3. Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում հեշհաշվեկշռից դուրս գրված տոկոսներ	259	12,168
4. Եռամսյակի (տարվա) ընթացքում հեշհաշվեկշռից դուրս գրված տոկոսների մարում		987

Կ.Տ.

Բանկի վարչության նախագահ
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ

Էփիջի Լէբս Էյէմ
ՍՊԸ Հ/Մ

Epygi Labs Am
L.L.C. A/B

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՎԵՐԻ ՏԵՂԱԴՐՄԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹ

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ օտարերկրյա պետությունների շինարարական կազմակերպությունները:

Առաջարկությունները գնահատելիս հաշվի են առնվելու մասնավորապես հետեւյալ գործոնները.

1. Շինարարության արժեքը
2. Շինարարության տեւողությունը
3. Մասնագիտական հեղինակությունը
4. Ֆինանսական հնարավորությունները

Մրցույթի օբյեկտի անվանումը	«Էփիջի Տեխնոպարկի» I փուլ
Մրցույթի օբյեկտի հիմնական բնութագիրը	I մասնաշենք- 3000 քմ 5 վերգետնյա 2 ստորգետնյա 5.6 հա տարածքի բարեկարգում
Պատվիրատուի անվանումը, հասցեն	«Էփիջի Լէբս Էյէմ» ՍՊԸ Արշակունյաց 41
Նախագծողի անվանումը	«Langdon Wilson» եւ «Tmad»
Շինարարական հրապարակի գտնվելու վայրը	Հալաբյան փողոց, նախկին Արագած կ/թ հարեւանությամբ
Մրցութային առաջարկությունների ներկայացման հասցեն, ժամկետները	Արշակունյաց 41, հեռ. 44-21-65 աշխատանքային օրերին ժ. 10:00-17:00
Մրցութային առաջարկությունների ներկայացման վերջին ժամկետը	01.07.2002 թ.
Ֆինանսավորման պայմանները	Վճարումը՝ յուրաքանչյուր ենթափուլի ավարտից հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում

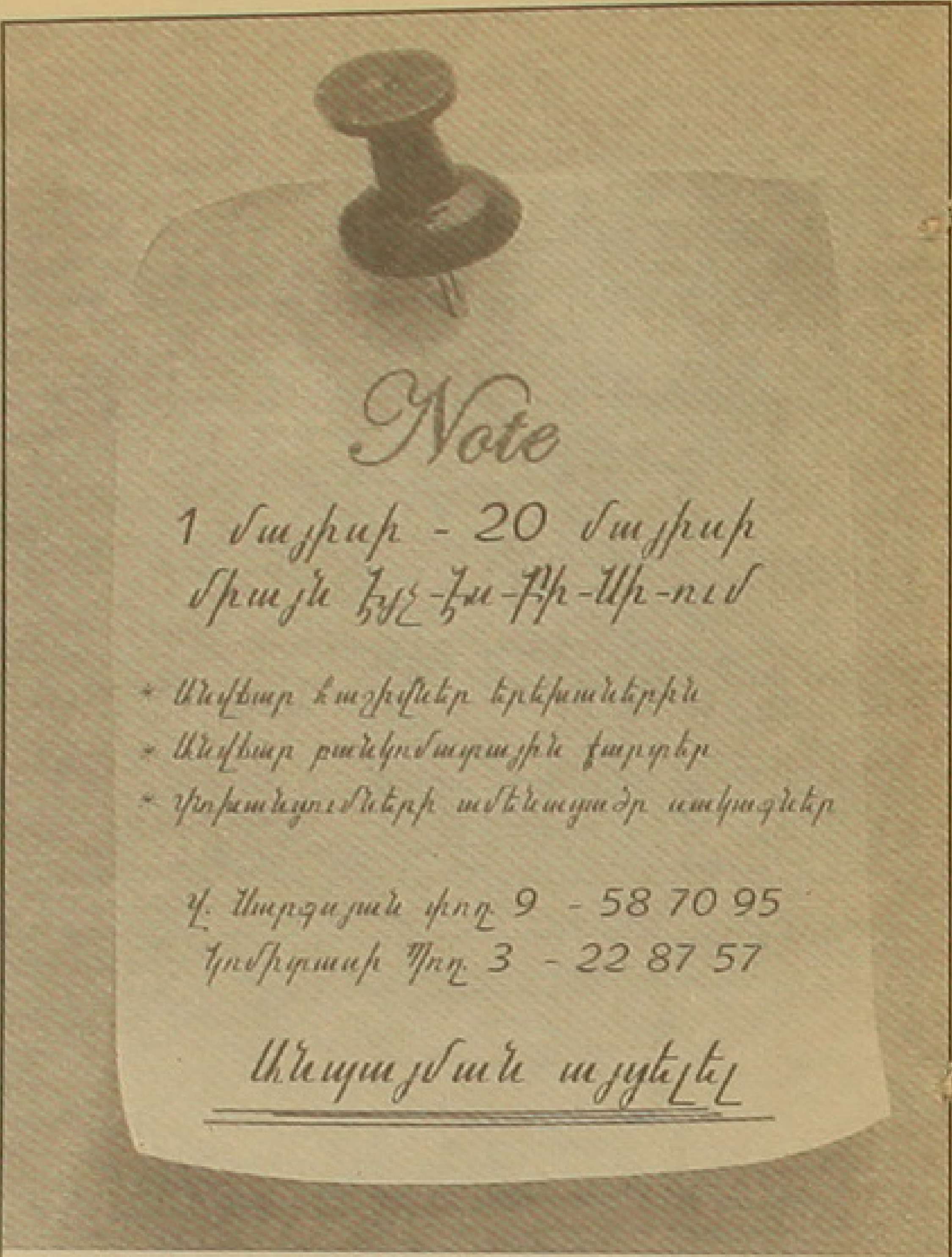

HSBC
The world's local bank

NGO STRENGTHENING PROGRAM
World learning/Armenia
ՀԿ ՀԶՈՐԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
Համաշխարհային ուսուցում/Հայաստան

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության կողմից ֆինանսավորվող Համաշխարհային ուսուցման ՀԿ հզորացման ծրագիրն ընդունում է հետաքրքրվածության արտահայտման հայտեր «Մեկնարկային դրամաշնորհներ» ծրագրի շրջանակներում: Հայտեր կարող են ներկայացնել Լոռու, Շիրակի, Վայոց ձորի, Սյունիքի, Տավուշի, Արագածոտնի, Գեղարքունիքի եւ Արարատի մարզերում գործող սկսնակ ՀԿ-ները, որոնք աշխատում են մարդու իրավունքների, կանանց հիմնահարցերի շուրջ կամ այն ոլորտներում, որոնք նպաստում են քաղաքացիական հասարակության կառուցմանը Հայաստանում:

Հայտի ձեւը կարող եք ստանալ Համաշխարհային ուսուցման ինտերնետային էջից **http://www. worldlearning.am** հասցեով, ինչպես նաեւ կազմակերպության Երեւանի, Վանաձորի, Եղեգնաձորի, Գյումրու կամ Գորիսի գրասենյակներից հետեւյալ հասցեներով.

Երեւան՝ Մոսկովյան 24, բն. 1, հեռ.՝ 582620, 520851,
Եղեգնաձոր՝ Նարեկացու 16, հեռ.՝ (081) 21122,
Վանաձոր՝ Տիգրան Մեծի 30ա, հեռ.՝ (051) 22936, 23276,
Գյումրի՝ Պուշկինի 101, հեռ.՝ (041) 36624
Գորիս՝ Մաշտոցի 1, հեռ.՝ (084) 25851, 21122

Հայտերը պետք է հանձնել կազմակերպության համապատասխան գրասենյակներ ոչ ուշ, քան 2002 թ. մայիսի 24-ը: Նշված ժամկետից ուշ ներկայացված հայտերը չեն քննարկվելու:

Ուշադրություն. մրցույթի այս փուլում ծրագրեր չեն ընդունվում:

ROYAL ARMENIA

Առաջարկում է բոլոր առեւտրային կազմակերպություններին իր արտադրանքի անվճար առաքում՝ գործարանային գներով, ցանկացած տեղ, ցանկացած քանակությամբ:

Պատվերների համար զանգահարել՝
740861 542651

ԲՈՒԺՈՒՄ

1. Նեւրոզներ, վախ, դեպրեսիա, հիստերիա...
2. Նեւրալգիաներ
3. Մաշկավեներական հիվանդություններ
4. Հենաշարժողական համակարգի խնդիրներ

Վճարը՝ բուժումից հետո:

Հեռ. 25 31 51, 26 01 59

ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

■ Վաճառվում են ակվարիումներ՝ 20-120 լ տարողությամբ, տարբեր չափերի եւ ձեւերի: Ընդունվում են պատվերներ: Հեռ.՝ 73-33-92 (ժ. 18:00- 22:00):

■ Վաճառվում է չորս սենյականոց բնակարան Գյուլբենկյան 2/1, 14/12 հարկ (ժամացույցի գործարանի հարեւանությամբ), հին վերանորոգմամբ, վերելակով, ջուրը՝ ժամով, հեռ.՝ 26-89-05, գինը՝ 13.000 դոլար:

■ Վաճառվում է մեկ հարկանի տուն Աշտարակի շրջանի Ձորափ գյուղում, բոլոր հարմարություններով եւ 1600 քմ պտղատու այգու տարածքով: Հեռ.՝ 56-04-03:

■ Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Մաշտոցի պ. 5/1 հարկ, 75 քմ ընդհ. տարածքով, մաքուր վիճակ, տարածքը հարմար է օֆիսի համար, գինը՝ 35.000 դոլար: Հեռ.՝ 570908

■ Վաճառվում է 3 սենյականոց բն. Պուշկինի փ. 3/2 հարկ, ընդհ. տար. 120 քմ, միջին վիճակ, փայտե ծածկեր H=3,20 մ, գինը՝ 42.000 դոլար: Հեռ.՝ 570908

■ Վաճառվում է OPEL-KADET մակնիշի ավտոմեքենա:՝ Հեռ.՝ 63-65-34:

■ Փոխանակում եմ Երեւանի կենտրոնում գտնվող 76 քմ տարածքը մայրաքաղաքի մերձակայքում գտնվող առանձնատան հետ: Հեռ. 09423833:

■ Առաջարկում ենք դահլիճների, բնակարանների, ցանկացած տեսակի ոչ ստանդարտ ջահերի պատրաստում եւ տեղադրում: Վճարումը փոխանցումով կամ կանխիկ: Հեռ.՝ 46-76-16, 46-05-23:

■ Վաճառվում է արտադրատարածք Եղվարդում, ընդ. մակերեսը՝ 3600 քմ, որից 850 քմ-ն՝ շենքեր, շինություններ, 16 միավոր տարբեր նշանակության հաստոցներ: Հեռ.՝ 26-54-69 (երեկոյան):

■ Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան: Ամառանոցային 202 Վ շենքում (նախկին Կանաչի հանգստյան տուն), 4 հարկանի շենքի 2-րդ հարկ, կապիտալ վերանորոգված: Հեռ.՝ 65-23-32:

HUJ

Հայաստանի ուսանողական ջոկատների շտաբը շարունակում է կամավորների հավաքը՝ արտասահմանում եւ Հայաստանում ամառային միջազգային ճամբարների ծրագրերին մասնակցելու համար: Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝

Կորյունի փող. 19ա, 7-րդ հարկ
Հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

Գերմանա-հայկական հիմնադրամ
CONVERSE BANK CORPORATION

ՎԱՐԿԵՐ

Գործող բիզնես ունեցող ձեռնարկատերերին եւ իրավաբանական անձանց

■ Դրամով 45.000 մինչեւ 4.500.000
■ Տոկոս 1,5 մինչեւ 2 տոկոս ամսական
■ Ժամկետ մինչեւ 18 ամիս

Ձեւակերպումը 2-3 օրում գրավադրման պարզեցված սխեմայով:
Խորհրդատվությունների եւ հայտերի համար դիմեք հետեւյալ հասցեով՝
Կոմիտասի փող. 49, հեռ.՝ 23-09-25, 23-51-87

«Անի Տուր» տուրիստական գործակալությունը ապրիլի 27-ից կազմակերպում է 7-10-օրյա շրջագայություններ հետեւյալ երթուղիներով.

7-օրյա՝
Կարս, Անի, Իգդիր, Բայազետ, Նպատ լեռ, Տրդատաքար, Վան, Վարագավանք, Աղթամար կղզի, Խնուս, Էրզրում, Սարիղամիշ:

9-10-օրյա ուղեւորությունների ընթացքում նշված երթուղին կհամալրվի հետեւյալ վայրերով՝
Թավրիզ, Մակու (Թադեի վանք), Նեմրութ լեռ, Բիթլիս, Մուշ (Առաքելոց վանք, Սուլուխի կամուրջ), Սասուն (Գելիգուզան, Սեմալ):

Մեր հասցեն՝
Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, Միությունների տուն,
79-րդ սենյակ Հեռ. 56-00-08, 57-55-76

Օգտագործե՛ք Ձեզ ընձեռված բացառիկ հնարավորությունը:

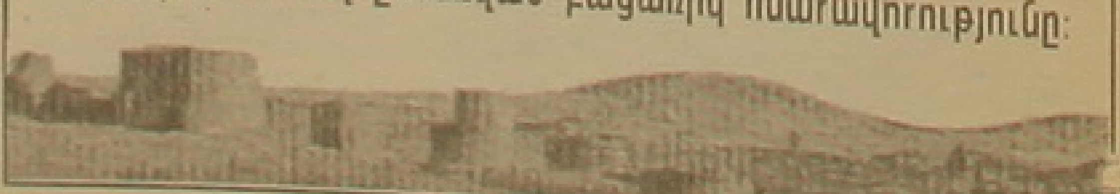

«Գինդ» տպարան, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 13. 05. 2002 Գինը՝ 100 դրամ